

SLOVENEČ

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta mal
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2-50, posilna št.
po Din. 4-.

Pri večjem naročilu popust.

Izbeja vsak dan izvzemki
ponedeljka in četrta po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina:

za državo SHS:

do preklica:

a) po pošti mesečno Din 14

b) dostavljen na dom

mesečno 12

za inozemstvo:

mesečno Din 23

Sobotna izdaja:

v Jugoslaviji Din 20

v inozemstvu 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Recepti se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7583, praške in dunaj 24.797.

Dostanki buržujskega mišljenja.

Kako pravilno smo ocenili v svojem
včerajšnjem članku pomen predstoječega
katoliškega shoda in kako dobro smo ozna-
čili zaostalost stališča demokratičnega me-
ščanstva napram tej manifestaciji, kakor
se razodeva v »Narodovih« in »Jutrovih«
antiklerikalnih premišljevanjih, nam doka-
zuje uvodnik slovenskega komunističnega
glasila, »Glasu Svobode«, od 16. avgusta
tega meseca.

Ta članek je namenjen katoliškemu
shodu in odkrito priznava, da vsak katoli-
ški shod »pomeni v zgodovini katoliškega
ljudstva pravi zgodovinski dan.« To je na-
perjeno ne samo proti liberalni buržuaziji,
ki manifestacije katoliške misli odpravlja
s frazo, češ da so to navadne »klerikalne
predstave«, marveč izrecno tudi proti po-
buržujeni socialni demokraciji, o kateri
komunistično glasilo pravi, da v »voji plit-
vosti ni vprašanja katoliške politike med
Slovenci nikoli gledalo z višjega vidika,
temveč samo s stališča »po Askrcu in Lo-
triju« importiranega češkega špiarskega
svobodomiselstva.« Proletariat Slovenije
mora, tako poudarja »Glas Svobode«, na
katoliške kongrese gledati z drugimi očmi,
ker je slovensko katolištvo edina resna
moč, s katero se bo moral socialistični pro-
letariat meriti, ker bo ta proletarijat svoj
zadnji boj za svoj obstanek moral biti
proti generalom, ki bodo nastopali na V.
katoliškem shodu. Katoliški shod se zdi
»Glasu Svobode« tako važen, da vse delav-
ske voditelje v Jugoslaviji vabi, da se ga
udeležijo, kot poslušalci seveda, da izvejo
aborbeni program« slovenskega katolištva.

Človek bi pričakoval, da po takem
preludiju izve iz »Glasu Svobode« kaj bolj
pozitivnega in kolikortoliko tehtnega, kar
se tiče stališča gospodov komunistov do V.
katoliškega kongresa. Toda komunistični
uvodničar se kljub svojemu preziranju do
socialdemokratskega frajgajstovskega špi-
sarstva ni povzpeli nič višje od proslule
brošure gospoda Bernota, ki razklada svo-
jo versko filozofijo. Tu nahajamo tisočkrat
premeleto frazo, da nauk »tesarjevega sina«
nima ničesar opraviti s katoliško vero, to-
re stališče, ki ga danes noben resen človek
več ne zavzema, ker taka absurda trditve
predpostavlja, da je mogel tako grandio-
zen podnet kakor ga predstavljajo etične
smernice »tesarjevega sina« izginiti na-
ravnost v nič, in da so se načela pridige
na gori ali pa sedmih blagrov v krščanski
cerkvi spremenila v nekaj njim popolnoma
disparatnega. Kje pa so se potem nepo-
tvorjeno ohranila? V komunistični interna-
cionalni gotovo ne, kajti s pridigo na gori,
da imamo zlo vračati z dobrim, se leta kaj
malo vjema. Zato smo pač upravičeni pred-
polagati, da se cerkev na zemlji tiste-
mu idealu, ki ga je »tesarjev sin« postavil,
v procesu neprestanega moralnega izpo-
polnjevanja v borbi z zlom vedno bolj bli-
ža, kar nam izpričuje tudi zgodovina kr-
ščanskega človeštva, ki kljub vsem peripe-
tijam kaže napredek v moralnem pojmo-
vanju bogopodobne osebnosti, dostojanstva
dela, etičnih nalog družbe, težnjo po kr-
ščanski solidarnosti vseh družabnih orga-
nizmov, obsojanju surovega nasilja in iz-
bratjanju človeka po človeku, poduhovlje-
vanju narave in umetnosti, itd., itd.; vse stvari,
ki so izrastle in rastejo iz naročja krščan-
ske cerkve in ki skrito delujejo tudi v vseh
modernih socialističnih osvobodilnih po-
kretih proletariata, v katere so brezverske
elemente zanesli žalibog od buržujskega
liberalizma okuženi voditelji.

Sicer pa komunističnemu člankarju
namem ni veliko do idealizma »tesarjeve-
ga sina«, kajti par vrstic dalje priznava, da
matra ta nauk za nekaj manjvrednega v
primeri s komunistično filozofijo in s tem
dokazuje, da njegovo stališče stoji še nižje
od onega buržujskih filozofov, ki so se vsaj
teoretično davnej odpovedali Moleschottu,
Haecklu in drugim korifejam materializma,
ki jih zdaj prežvekujejo leaderji III. inter-
nacionalne. Nekaj simpatij do krščanskega
nauka »tesarjevega sina« si je pa člankar
Turjaškega trga vendarle ohranil, in za-
to mu je žal, da katoličanstvo to vero »iz-

rablja v politične namene.« To je že žargon
»Jutra« in špiarske buržuazije in doka-
zuje, da krščanskega svetovnega nazora
ne umeva napačno katoliška cerkev, am-
pak rdeča internacionala. Vera je socialni
fakt, ako je živa vera, in ne zgolj mrtve
ceremonije ali pa pietistično poglabljanje
v lastni majhni jaz in njega mistične potre-
be. Katoličanstvo dviga posameznika nad
družbo s tem, da mu daje večne individu-
alne pravice ter od vseh družabnih okoli-
ščin neodvisno moralno dostojanstvo; ob-
enem pa ga spaja s to družbo z neminljivi-
mi, versko-etično utemeljenimi socialnimi
dolžnostmi s svojo zapovedjo ljubezni do
bližnjega zaradi Boga in s svojim vzvišenim
pojmovanjem družbe kot božjega kra-
ljestva. Zato zahteva ta vera tako činov
individualnega bogoslužja, kakor del javne,
socialne vrednosti, zahteva zvestega, prid-
nega ročnega in duševnega dela, poštene-
ga pridobivanja v potu obraza, skrbi za
obči blagor, pravičnega zakonodajstva, pra-
vilnega, npravnstvenega odnosa vladajočih do
vladanih in narobe. Kakšno vero pa zahte-
vajo komunistični voditelji? Ali niso vprav
oni upregli »živo cerkev« v Rusiji v svoj
politični voz? Ali ne zahtevajo od popov
udarnosti do sovjetske oblasti, prešinjvanja
muzikov z onimi načeli, ki pomagajo po-
staviti politično življenje državljanov na
npravnstveno podlago? In če se bo kdaj ko-
munistom posrečilo iztisniti iz javnega živ-
ljenja krščanske cerkev — česar pa noben
pameten človek ne veruje — ali bodo mogli
izhajati brez vsakršnega npravnstvenega sve-
tovnega univerzalnega nazora, nanašajo-
čega se na vse javne zadeve človeške druž-
be? Menda ne, kajti že danes se gerirajo
kakor nekaki preroki in fanatični propa-
gatorji neke univerzalne vere z absolutno
obveznostjo in veljavo za vse panoge jav-
nega življenja, in si niso izkonstruirali sa-
mo neke »vere«, ampak tudi svojo umet-
nost, svoj »prolet-kult« in podobne univer-
zalistične stvore.

»Glas Svobode« pa se spušča tudi v ne-
katere podrobnosti, ki se tičejo prav spe-
cijalno katoliškega pokreta v slovenskem
narodu. Tudi tu se ne povzpema nad plitva
agitatorična gesla svoje zakonske matere,
rajne socialne demokracije. Najhujši oči-
tek, ki ga meče G. S. na slovenske katoli-
čane, je ta, da so šli Orli v Pariz poklonit se
»neznanim junakom«, češ da je s tem slo-
venski »klerikalizem« napravil kompliment
gospodu Poincaréju. Člankar se temeljito
moti in to zmoto je treba razpršiti, da ji ko-
munistični proletarijat ne nasede. Naši od-
nosi do Francije so ravno tako pristrani ka-
kor do kateregakoli drugega naroda, in ob-
stojajo v tem, da katoliški narodi izmenju-
jejo med seboj velike vrednote, ki so jih
vsak sam zase ustvaril, kajti tako se gradi
velika družina krščanskih narodov, katero
komunisti gradijo na svoj način. Katera bo
trajnejša, to bo bodočnost pokazala. Sve-
tovna vojna je bila velika nesreča, toda
»providencijska nesreča, iz katere
krščanski narodi lahko črpajo veliko do-
brega kakor iz vsake elementarne vihre.
Treba jo je izrabiti v medsebojno zblizanje
in »neznani junak« nam potem postane
simbol one požrtvovalne ljubezni, »ki daje
življenje za svoje brate«, in katero je »tes-
arjev sin« sam tako divno poveljeval.
Kajti le iz takih velikih primerov zvestobe
do konca, samopožrtvovalnosti in popolne-
ga zapostavljanja lastnega interesa za
splošnost, se rodijo v zgodovini velika dela.
Ta etični moment je katoliške Orle vodil,
da so se poklonili sinu francoskega naroda,
počivajočemu pod triumfalnimi vratmi v
Parizu, in ne kakšen iz onih nagibov, ki so
vodili oblastnike tega sveta pri zasledova-
nju svojih političnih ciljev. Naša manifesta-
cija v Parizu je bila manifestacija miru in
bratstva, ki ga zasledujejo tudi francoski
katoličani, in kdor jo drugače razume, ta
ne razume npravnstvenih družabnih ciljev
vesoljnega katolištva, ki so mu vse vlada-
vine le relativno dobro, po katerem skuša
doseči svoje večne in absolutne cilje. Zato
pa je tudi depasirano, kar piše »Glas Svo-
bode« o »prelevljenju« slovenskega katoli-
cizma, ki da hoče postati močna opora »pra-
voslavni kroni«. Katoličanstvo je bilo in bo
močna opora vsakomur, ki vlada ljudstvo
po načelih krščanske pravičnosti in ljubez-
ni, naj bo katoliški ali pravoslavni ali ka-

kršenkoli drugi monarh ali predsednik ali
sovjetski komisar.

Zelo značilna je končno napoved ko-
munističnega člankarja, da bo imel sloven-
ski proletarijat izvajati svoj boj za obstan-
ek z »generali katoliškega shoda«. Ta tak-
tika spominja na socialnodemokratske ge-
nerale, ki so vsakokrat zajahali antikleri-
kalnega konjička, kadar so pozornost pro-
letariata hoteli odvrti od lastnih neuspe-
hov in izdajstva nad delavskimi interesi.
Mi komunisti tega ne očitamo, toda to jim
zamerimo, da se ne morejo osvoboditi ne-
honetnih metod dunaj. »Arbeiterzeitung«.
Na polju socialne probuje slovenskih delov-
nih stanov so katoliški shodi storili toliko,

da se z njimi ne morejo meriti pristaši niti
druge niti tretje internacionale v Sloveniji.
Pri praktičnem izvajanju programa se vsa-
ka človeška institucija lahko zmoti, da so
le načela prava, odkritosrčna in da ne
omaga dobra volja. Vsega tega pa nihče slo-
venskim katoličanom ne more odrekat.
Vprav V. katoliški shod bo dokazal, da se
naš socialni program izpolnjuje in da je
naša največja skrb, kako najti pravilno in
pravično formulo za rešitev socialnega
vprašanja. Svojega sovražnika pa naj so-
cialistični proletarijat išče tam, kjer je: v
brezversstvu liberalne buržujske kulture, ki
se je žalibog tudi komunizem še ni osvo-
bodil.

Evharistični kongres v Zagrebu.

SVEČAN SPREJEM PAPEŽEVEGA ODPOSLANCA. — PRVO SV. OBHA-
JILO OTROK. — OTVORITEV KONGRESA. — RESOLUCIJE. — SLO-
VENC NA KONGRESU. — VSEH UDELEŽENCEV NAD 50.000.

Zagreb, 17. avgusta.

Za 6. uro popoldne je bil napovedan
prihod odposlanca sv. očeta papeža Pija
XI. na evharistični kongres v Zagrebu.
Ze ob 5. uri je napolnilo občinstvo ves
ogromni prostor pred državnim kolodvor-
om in napravilo špalir od kolodvora do
Kaptola.

Na peronu državnega kolodvora so
se zbrali cerkveni in posvetni dostojan-
stveniki, ki so pričakovali apostolskega
nuncija msgr. Pellegrinetti. Videli smo
nadškofa dr. Bauerja, pokrajinskega
namestnika dr. Čimica, pomočnika
komandanta IV. armije Srečkovića,
divizionerja, konzula poljske republike
in pripravljalni odbor za kongres s pred-
sednikom škofom dr. Langom, proto-
notarjem Strahinščakom, provin-
cijalom konventualcem Miloševićem,
franciškanskim provincijalom
Troho, rektorjem jezuitskega kolegi-
ja Vaninom in rektorjem grško-vzhod-
nega semenišča dr. Severovićem.

Vlak je pripeljal z malo zamudo.
Nuncij Pellegrinetti je dospel iz Križev-
cev, kamor se je bil podal po oddihu v
Varaždinskih Toplicah. Z njim se je pri-
peljal križevski škof dr. Niaradi in od-
poslanca kongresnega odbora škof dr.
Premuš in dr. V. Deželić.

Ko se je nuncij Pellegrinetti pojavil
pri izhodu salonskega voza, so ga po-
zdravili z burnimi klici »Živijo!« Prip-
stopil je nadškof dr. Bauer, ki je pozdravil
nuncija v imenu ljudstva in duhovščine.

Nuncij Pellegrinetti je na pozdrav
nadškofa dr. Bauerja odgovoril: Zahva-
ljujem se Vaši prevzvišenosti za Vaše be-
sede, polne prisrčnosti, s katerimi ste po-
zdravili odposlanca papeževega v imenu
kraljevskega in svobodnega mesta Za-
greba. Veličastni sprejem dokazuje uda-
nost hrvatskega naroda sv. očetu. Sv.
oče me je poslal z željo, da bo v moji ose-
bi tudi on navzoč na tem kongresu in da
bo eno z Vami v skupni veri in ljubezni.
Sv. oče je poglavar sv. katoliške cerkve,
ki je razširjena po vsem svetu. On bo
navzoč v moji osebi na tem kongresu ne
samo kot naš vrhovni poglavar, ampak
tudi kot naš najmlajši brat. On Vas lju-
bi, Vaša radost je njegova radost, Vaša
žalost je njegova žalost, Vaša slava je
njegova slava, ker je Vaša slava slava
Jezusa Krista, ki je z Vami vedno v pre-
svetem zakramentu. Hrvatska je bila
skozi stoletja predzidje krščanstva, Vaši
pradedje so trpeli, so se borili in se oven-
čali s slavo v imenu Kristovem. V tem
imenu prihajam tudi jaz k Vam in pri-
čakujem od tega kongresa mir, ljubezen
in blagoslov. — S Kristom na vekomaj
amen.

Nato se je nuncij podal pred kolo-
dvor, kjer mu je ogromna množica pri-
rejala velikanske ovacije. Pred nuncija
je stopila učenka 6. razreda Marija Vis-
ković in ga pozdravila z besedami »Be-
nedictus, qui venit!« Poljubivši nunci-
ju roko mu je izročila šopek belih cvet-
lic. Nuncij je deklanco pobožal po licu in
se ji srčno zahvalil. Nato je nuncij sedel
v gala-kočijo, v katero so bili vpreženi
štirje belci, in se s nadškofom dr. Ba-
uerjem odpeljal skozi gost špalir občin-

stva, ki ga je navdušeno pozdravljalo,
do nadškofijske stolnice, kjer so ga pri-
čakovali škofje in duhovščina. V svečani
procesiji so spremili nuncija v cerkev,
kjer se je vršila kratka pobožnost. Po
povratku iz cerkve se je nuncij podal v
nadškofijsko palačo.

Zagreb je ves v zastavah. Cerkev
so bogato okrašene z zelenjem in zasta-
vami.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Danes ob
pol osmih zjutraj se je vršilo na vrtu seme-
nišča prvo sv. obhajilo 2300 otrok. Razde-
ljeni so bili na 8 skupin. Sv. mašo jebral
apostolski nuncij Pellegrinetti, deca pa je
obhajalo 5 škofov in dva redovniška pro-
vincijala. Po tej svečanosti se je deca zbra-
la na skupen zajutrek.

Ob 9. dopoldne se je kongres oficijelno
otvoril. Po sv. maši, ki jo je služil nadškof
dr. Bauer, se je začelo ob 11. zborovanje
o resolucijah, ki bodo predložene jutri kon-
gresu.

Prva resolucija govori o sv. Evharis-
tijah in o Cerkvi in obsega štiri točke: a)
Prvi plošni evharistični kongres v Zagre-
bu izpoveduje svečano svojo živo vero v za-
krament telesa in krvi Jezusa Krista in ga
slavi, da je svoji Cerkvi ohranil dar pre-
svete Evharistije. b) Iz dna duše se zahva-
ljuje na tisoče Hrvatov, zbranih na tem
kongresu, da je večni Kralj pozval tudi hr-
vatski narod v svojo Cerkev. c) Hrvatski
katoliški narod manifestira svojo iskreno
ljubezen do katoliške Cerkve kot do svoje
matere in se zaobljublja, da bo vedno ostal
veren svoji Cerkvi. d) Evharistični kongres
poziva vse katolike, naj pozabijo na svoje
prepire in naj složno nastopajo za obnovo
verskega življenja, ker je to najvažnejši
korak v delu za narod.

Druga resolucija vsebuje razmerje
ljudstva napram duhovščini. V imenu hr-
vatskih katolikov izraža nado, da bo hrva-
tski narod ostal veren svojim škofom in du-
hovščini in udan rimski stolici. Nadalje po-
ziva ves narod, naj moli za duhovščino.
Obžaluje, da so se našli duhovniki-odpad-
niki in te poziva, naj priznajo svojo zmoto
in popravijo škodo, ki so jo napravili na-
rodu in naj nehajo rušiti versko edinstvo
hrvatskega katoliškega naroda in naj se
vrnejo v naročje matere Cerkve.

Tretja resolucija govori o obnovi kr-
ščanskega življenja po sv. Evharistiji.

Četrta resolucija razpravlja, kako naj
se obnovi krščansko življenje.

Dopoldan se je kongres oficijelno otvo-
ril. Udeležnike sta pozdravila dr. Lončarić
in dr. Živković. Dr. Lončarić se je zahvalil
navzočim za njihovo udeležbo in raztolmačil
v lepem govoru namen kongresa. Zboro-
vanju je prisostvovalo okrog 6000 ljudi.

Nato je govoril o. Vlašić iz Dubrov-
nika o Evharistiji in Cerkvi, odvetnik dr.
Belić je obrazložil delovanje hrvatske
duhovščine na kulturnem in socialnem po-
lju za svoj narod.

Ob pol 6. popoldne se je pričelo zbo-
rovanje v nadškofijskem vrtu o obnovi kr-
ščanskega življenja po presveti Evharistiji.
Govorila sta Ljuba Marinković in dr. Dostal.

Jutri se vrši plenarno zborovanje, ka-
teremu bodo predložene omenjene resolu-
cije za sprejem.

Zvečer ob 9. uri se je pričelo celonočno češčenje sv. Rešnjega Telesa v vseh cerkvah, združeno s propovedmi in ostalimi cerkvenimi pobožnostmi.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Pri zagrebnem stanovanjskem uradu se je priglasilo ob priliki evharističnega kongresa nad 50 tisoč oseb.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Danes ob

pol 3. je prišlo iz Slovenije okoli 4 do 5 tisoč Slovencev s tremi godbami. Veliko pozornost je vzbujal ljubljanski knezoškof dr. Jeglič, ki je korakal peš v slovenskem sprevodu. Danes so priredili slovenske godbe koncert pred stolno cerkvijo. Pred katedralo je pozdravil Slovence križevski škof dr. Njarač.

Radić v Londonu na povabilo angleške vlade.

GROZNJE NAŠE VLADE. — RADIĆ ODPOTOVAL IZ LONDONA V AMERIKO.

Zagreb, 18. avgusta. (Izvirno.) Zda se tudi uradno priznava, kar je »Slovenec« 12. t. m., torej skoraj pred enim tednom z vso gotovostjo poročal, da se namreč Radić nahaja v Londonu. »Slovenec« je tri dni pozneje, 15. t. m., tudi povedal, da je Radić odpotoval z angleškim »laissez passer«, kar vedo povedati režimski listi šele danes, kakor tudi to, da je bil v Londonu uradno pozvan. Zda lahko vaš dopisnik tudi pove, da je Radić bil pozvan v London od krogov konservativne stranke, in sicer na izrecno željo angleške vlade. Ostalo pa režimovci itak vedo, kakor se razvidi iz včerajšnjih in današnjih režimskih listov, ki zda poročajo, da bo Radić v Londonu konferiral z uradnimi politikami Velike Britanije, kateri izjavljajo, da so v evropskem interesu primorani baviti se s hrvatskim vprašanjem in se interesirati za njega pravično rešitev. Sicer je »Slovenec« tudi to že dne 12. t. m. dosti jasno namignil, s čimer je vaš dopisnik dokazal, da je bil natančno in popolnoma resnično informiran.

Zagreb, 18. avgusta. (Izv.) Režimski listi trdijo, da bo naša vlada zahtevala od angleške vlade točnega pojasnila, na kakšen način si je mogel pridobiti Stjepan Radić angleški potni dokument. Ako bo naša vlada to storila, se bo le blamirala. Nobeno tujo državo nič ne briga, na kakšen način kdo dobi dovoljenje iz lastne države odpotovati in ali ima sploh tako dovoljenje. To je stvar, ki jo imata medseboj diskutirati le Radić in njegova domača oblast, ne pa naša in britanska vlada, ki lahko da dovoljenje za dopotovanje v svojo državo, komur hoče. Naše vlada lahko samo zahteva Radićevo izročitev zaradi izvestnih deliktov, če sploh obstoja med našo in angleško vlado kakšen tozadevni dogovor. Angleški »laissez passer« pa našo vlado nič ne briga.

Finančni minister o stanju žetve.

Beograd, 18. avgusta. (Izv.) Danes popoldne je sprejel finančni minister Stojadinović zastopnike časopisja in jim dal uradne informacije o stanju žetve. Stanje žetve je po uradnih podatkih jako dobro, tako da bo mogoče izvoziti okrog 30.000 vagonov pšenice. Tudi izvoz ostalih poljskih pridelkov obeta biti zelo ugoden, tako da računa finančno ministrstvo z izkupičkom 1 milijarde dinarjev v tujih valutah za prodano blago. Narodna banka je dovolila izvoznikom novih kreditov v znesku 150 milijonov dinarjev. Kar se tiče sedanjega padca dinarja na borzi, ga je pripisovati inozemskim vplivom, zlasti ustavitvi reparacijskih dobav iz Nemčije.

FRANCOSKI ODGOVOR ANGLIJI.

Pariz, 18. avgusta. (Izv.) Francoski odgovor na angleško noto je bil snoči poslan belgijski vladi v Bruselj. V Londonu bodo besedilo odgovora sporočili danes ali pa začetkom prihodnjega tedna.

Interparlamentarna konferenca v Kodanju.

Kodanj, 18. avgusta. (Izv.) Na včerajšnjem zborovanju interparlamentarne konference je bila sprejeta resolucija za razorožitev. Debate so se udeležili Treub, Adelwert (Švedska), Cuxdorf (Amerika), Murchison (Angleška), Lebe (Nemčija), Merlin (Francija), Bernstein (Nemčija) in Ciarolo (Italija). Zvečer ob 7. je predsednik dr. Moltesen zaključil konferenco.

MUSSOLINI — VOJVODA.

Rim, 18. avgusta. (Izv.) »Citadino« poroča, da namerava italijanski kralj imenovati Mussolinija za dednega vojvodo.

DE VALERA V ZAPORU.

Dublin, 18. avgusta. (Izv.) De Valero bodo prepeljali v dublinske zapore. Listi trdijo, da De Valera ne bo izročen sodišču. Njegova aretacija je povzročila veliko zanimanje. Volivni boj, ki je bil doslej miren, se je poostiril. Sodijo, da bo De Valera izvoljen v grofiji Clare.

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Ko smo se vse pomenili, smo donesli potrebno orodje za obdelovanje in zidanje. Izbrali smo si ravan blizu vzhodnega brega zaliva, kjer je bilo dosti gozda in vode ter nedaleč od čeri. Nato smo se hitro lotili dela. Kmalu smo v nemalo začudenje divjakov posekali potrebno drevje in ga izobličili za hišne okvire, tako da smo v dveh, treh dneh mogli prepušiti ostanek preostalim trem. Ti so bili: John Carson, Alfred Harris in Peterson, sami Londončani, menim. Javili so se prostovoljno za to službo.

Konec meseca je bilo vse pripravljeno za odhod. Bili pa smo se dogovorili, da se bomo uradno poslovili v vasi. Tuvit je tako trdovratno zahteval izpolnitev obljube, da ga nismo hoteli žaliti in odreči. Nihče ni dvomil takrat na zanesljivost divjakov. Obnašali so se docela dostojno, nam vneto pomagali pri delu in večkrat donesli zaželjeno, ne da bi zahtevali plačila. Nikdar niso kaj ukradli, dasi so dokazovali z radovanjem nad darili, kako cenijo našo robo. Ženske so nam šle v vsakem oziru na roko... skratka, morali bi biti najzaupljivi-

vejših vseh zemljanov, da bi verjeli v izdajstvo pri narodu, ki je tako lepo ravnal z nami. V kratkem pa nam je bilo spoznati, da je navidezna naklonjenost izvirala le iz skrbno zamišljenega načrta za našo pogubitje, ter da so bili otočani, ki smo jih tako nezasluzeno cenili, v resnici najbolj barbari, najzavratnejši in najkrvoločnejši lopovi, ki so kdaj oskrnjevali zemeljsko lice.

1. februarja smo odšli z ladje, da opravimo obljubljeni poset v vasi. Dasi nismo, kakor rečeno, niti najmanj sumili, vendar nismo opustili varnostnih naprav. Šest jih je ostalo na krovu. Bilo jim je naročeno, da ne smejo pustiti nobenega črnca za časa odsotnosti na krov, pod kakršnokoli pretvezo naj bi prišel. Obenem so morali vsi ostati ves čas na krovu. Topovi so bili dvojno nabasani s kartečami, ključna mreža je bila privita. Ladja je stala s sidrom navpik miljo od obrežja; ni se ji mogel približati čoln, da ne bi bil izpostavljen strelom.

Ekspedicijo je tvorilo 32 mož. Bili smo do zok oboroženi z mušketaми, pištolami in lovskimi noži. Vsak je imel tudi za pasom dolg mornarski nož, ki je podoben na zapadu in jugu naše dežele tako priljubljenemu bowie-nožu. 100 vojščakov v črnih kožah je čakalo na bregu, da nas pospremojo. Bili so brez orožja, kar nas je zelo presenetilo. Na vprašanje je odgovoril Tuvit: »Matti non vi pa pa sic, po naše: Med brati je orožje odveč. Zelo smo se veselili

OMILJENJE FRANCOSKEGA REŽIMA V PORUHRJU?

Düsseldorf, 18. avg. (Izv.) Francoske čete so izpraznile tukajšnjo filijalo nemške državne banke.

IZGREDI V NEMČIJI.

Dattel, 18. avgusta. (Izv.) Komunistični vodja Wengertich je danes sklical shod, ki ga je policija zabranila. Udeležniki shoda so metali kamenje na policijo in tudi streljali. Vseled tega se je policija poslužila orožja. Tri osebe so mrtve, 8 pa težko ranjenih.

TAJFUNG.

Honkong, 18. avg. (Izv.) Tu se je vseled tajfuna potopila angleška podmorska ladja. Dve tretjini posadke so rešili.

ROPARJI NAPADLI IN ZAŽGALI MESTO.

Hankau, 18. avgusta. (Izv.) Roparji so napadli mesto Tsaochi in je oplenili in nato zažgali. Zgorela je tretjina mesta. Med napadom je bilo ubitih 8 vojakov. Dva irska duhovnika pogrešajo.

V Katol. shod v Ljubljani.

25. do 28. avgusta 1923.

Zdravniška služba. Zdravstvena komisija pripravljalnega odbora je določila, da bodo imeli udeleženci katoliškega shoda v vsakem primeru prvo zdravniško pomoč na razpolago. V ta namen so osnovane naslednje zdravniške ambulance:

1. Ambulanca na Glavnem kolodvoru bo poslovala od petka, 24. avgusta popoldne do ponedeljka 27. avgusta popoldne neprestano.

2. Osrednja ambulanca v Unionu bo poslovala od sobote, 25. avgusta jutraj do torka, 28. avgusta zvečer neprestano.

3. Ambulanca na Stadionu bo v soboto, 25. avgusta, ves čas vaj in tekem, istotako v nedeljo od treh popoldne do večera.

4. V nedeljo popoldne bodo poleg te poslovala zdravniške ambulance: ena v Mestnem domu in za časa manifestacije na Kongresnem trgu, ena v pisarni Konsumnega društva, druga v Deželnem dvorcu (vhod iz Gosposke ulice) in tretja v poslovalnici bolniške blagajne (Nunska ulica).

Med sprevedom in manifestacijskim zborovanjem bodo v vseh primerih na razpolago zdravstveni izvidniki z znaki rdečega križa. Reditelji se opozarjajo, da se v vseh primerih, kadar se jim zdi zdravniška pomoč potrebna, obrnejo na te izvidnike ali pa naravnost na poslujoče ambulance.

Preskrbljeno bo tudi za potrebno zdravniško pomoč na Brezjah, oziroma Otočah.

Stanovanjska komisija nujno prosi vsa tista županstva, oziroma druga zastopstva, ki so bila naprošena, da nabirajo slamo za katoliški shod, da nemudoma naznani, kdaj in koliko je bodo mogli pripeljati v hišo Gospodarske zveze, Dunajska c. 29.

Za notranjske romarje na Brezje. Na Brezje gredo s posebnimi vlaki samo Stajerci in Dolenjci. Notranjcevi se ni veliko prijavilo, najlažje bi se pridružili Dolenjcem v ponedeljek, kaj malega jih lahko gre tudi z rednimi vlaki, kolikor bo prostora.

Prošnja na mestni fizikat. Doznali smo iz zanesljivega vira, da so lani ob priliki vsesokolskega zleta nekateri ljubljanski trgovci z jestvinami, gostilničarji, branjevci prodajali zletnikom pokvarjena živila in da je mestni fizikat s hvalevredno vne-

krivce ugotovil in dal občutno kaznovati. Prosimo, da se mestni fizikat tudi leto o priliki katoliškega shoda zavzame za udeležence, da ne bodo s kako pokvarjeno hrano ali pijačo oškodovani na zdravje. Vsi reditelji pri katoliškem shodu naj nemudoma javijo vsak primer, ko bi hotel kdo natvesti gostom kako pokvarjeno je ali pijačo, da zadevo javijo zdravniški postajam ali pa mestnemu fizikatu po naj krajši poti.

Prehrana: Priglasile so se še gostilne Ivan Stergulec, »Kmet«, Gosposvetska cesta 8, 1. obed 13 Din, 2. obed 18 Din. Priporočila se za goste iz Begunj, Cerklje in Rakeka. Gostilna pri Mraku, Rimska cesta 4, 1. obed 12 Din, 2. obed 16 Din. Gostilna Magister, »Pri tičku«, Strmipolje 8, 1. obed 12.50 Din, 2. obed 17.50; uradna niška menza, Prešernova ulica, pri Peresu, 1. obed 10 Din, večerja: pečenka, solata 10 Din. Prehrano preskrbi prehranjevalna komisija samo onim, ki se ji najpozneje do 24. t. m. prijavijo in vnaprej pošljejo denar.

Mlaji: Z dostavo mlajev ne odlašajte do zadnjega, ker je treba mlaje ne samo postaviti, ampak tudi primerno opremiti, kar se pa pri ogromnem delu ne da opravi vse zadnje dni pred shodom. Pričniti z dostavljanjem mlajev takoj! Gotovo naj bodo vsi do 22. t. m. na lesnem skladišču »Gospodarske zveze«.

Našim obrtnikom!

Samo teden dni nas še loči od velikega praznika, katoliškega shoda, na katerem se bodo določile smernice celokupnemu našemu katoliškemu pokretu v naši državi. Tisočeri pripadniki raznih stanov bodo prihiteli v Ljubljano, da manifestirajo, zborujejo in se posvetujejo. Z vsemi temi nikakor ne sme zaostati naš obrtnik, trgovec, industrijec. Duh časa nalaga našemu stanu ogromna bremenja in zahteve, katerim že težko ustrezamo. Napram vsemu temu moramo zavzeti jasno stališče ter postaviti merodajnim krogom naše potrebe v upoštevanje. Katoliški shod nudi za to najlepšo priliko. Zato bomo tudi mi imeli

v ponedeljek, dne 27. avgusta

ob 9. uri popoldne v dvorani »Rokodelskega doma«, Komenskega ul. 12 svoj zborovanje s sledečim sporedom:

1. Pozdrav in otvoritev. Ivan Ogrin, predsednik Jugosl. Obrtne zveze.
2. Stališče obrtnika napram današnjemu gospodarskemu položaju. Janko Jovan, ravnatelj.
3. Moderne tehnične zahteve našega obrtnika. Inž. Dušan Serbec.
4. Država in obrtništvo. Karl Škulj, narodni poslanec.

Obrtniki! Iz sporeda je razvidno, kako pereča stanovska vprašanja se bodo obravnavala na našem zborovanju. Udeležite se ga radi tega polnoštevilnega. Predvsem apeliramo na vse člane Obrtnih zvez in zaupnike, da pridejo korporeativno na zbor.

Poleg tega, da ste kupili doma izdelane, se prijavite še na podpisani pripravljalni odbor v Ljubljani, Komenskega ul. 12, da bomo vedeli za število udeležencev. V nedeljo, 26. t. m. se udeležimo korporeativno manifestacijskega spreveda v skupini Jugoslovanske Obrtne zveze. Zbiramo se ob 6. uri jutraj na Bleiweissovi cesti ob ograji Piccolijevih vile, za Slomškovo zvezo. — Pripravljalni odbor za obrtniško zborovanje ob priliki katoliškega shoda.

takega mišljenja in brezskrbno smo nadaljevali pot.

Prekoračili smo zadnjič omenjeni potok ter prešli v ozko sotesko, ki je prodira pogorje salovca v smeri proti vasi. Grapa je bila zelo skalnata in neravna, tako da smo jo pri prvem obisku v Klok-kloku s trudom preplezali. Bila je v celem 1 in pol ali 2 milj dolga. Vlekla se je v najrazličnejših zavinkih med griči — gotovo je v davno preteklem času bila struga gorske reke — in se vsakih 20 vatlov hipoma in ostro zavila. Stene ob grapi so stale vsepovsod najmanj 70, 80 čevljev navpično; na nekaterih mestih so se dvigale nebotično in tako zasenčile stezo, da ni prodrlo dosti dnevnih svetlobe. Povprečno je bila soteska 40 čevljev široka. Mestoma pa se je tako zožila, da ni moglo več kot 5—6 mož vstrie. Skratka, težko si je misliti pripravnejši kraj za napad. Bilo je le samoočebni umevno, da smo potipali po orožju, ko smo stopili v sotesko. Če se zda spomnim nezasižane naše neumnosti, se najbolj čudim, da smo se v kakršnihkoli okoliščinah tako popolnoma podali moči divjakov, da smo jim celo dovoljevali, med prehodom skoz sotesko korakati tako pred, kakor za nami. Toda v tem redu smo kakor zaslepljeni šli naprej in se zanašali po neumnem na neoboroženost Tuvita in njegovih, ter na naše puške, katerih učinek je bil divjakom še prikrit, posebno pa na vedno ponavljano prijateljstvo nesramne tolpe. Pet ali šest črncev je šlo

naprej in odrivalo velike kamne s poti ter jo ugaljalo. Nato je sledil naš oddelek. Korakali smo prav na tesno in vedno skrbeli, da se nihče ne odloči od krdele. Karavan je zaključil glavni oddelek divjakov, ki je kakor ponavadi korakali z vso spodobnostjo.

Dirk Peters, Willson Allen in jaz smo se nahajali na desni. Ravno smo preiskavali čudne sklade na strmi, počez viseči sten. Razporek v mehkem kamenju je vzbudil pozornost. Bil je dosti širok, da se je moglo udobno skozenj, in je zija 18—20 korakov naravnost v skalovje ter se nato obrnil vstran. Višina odprtine je znašala (koliko smo jo mogli opazovati iz glavne grape) okoli 60—70 čevljev. Nekaj izsušenih grmovčev je rastle iz špranje. Opazil sem na njej nekakšen črni lesnik, ki bi si ga rad ogledal pobliže. Hitro sem skočil tja, odtrgal pet ali šest lesnikov in se naglo vrnil. Sem se obrnil, sem videl, da sta mi Peter in Allen sledila. Prosil sem ju, naj se vrneta, ker tu ni prostora za dva; obljubil sem jima, da prinesem sabo nekaj lesnikov. Obrnila sta se torej in plezala nazaj. Allen je dospel tik do izhoda stranske razpoke... tedaj sem naenkrat začutil potres, ki me ni morem primerjati z ničemer doživljenim. Potrés, ki mi je vzbudil predstavo, da sem sploh zamogel kaj zapopasti — da rušijo zemeljski temelji in da je napočel dan vesoljnega razkroja.

(Dalje sledi.)

Vozni red posebnih vlakov za V. katoliški shod v Ljubljani 1923.

KONČNOVELJAVNO JE TO, KAR JE V TEM SEZNAMU.)

Vlak št. 1. (Ljutomer—Radgona.)

Odhod 23. avgusta iz Ljutomera ob 19. uri, jemlje potnike do Radgone (19.45), gre skozi Ljubljano 24. avgusta zj. 4.30 (stoji 65 minut), v Otočah od 8. ure do 16.20, v Ljubljani 18.29. — Iz Ljubljane odide 27. avg. ob 8.30 zj.

Št. 2. (Št. Ilj—Maribor.)

Odhod 23. avg. iz Št. Ilje ob 22.10, jemlje do Maribora (22.31), v Ljubljani ob 24. avg. 8.40 (stoji 67 minut), v Otočah od 6.10 do 13.30, v Ljubljani 15.34. — Iz Ljubljane domov gre 27. avg. ob 9. uri zjutraj.

Št. 3. (Prevalje—Limbuš.)

Odhod iz Prevalj 23. avg. ob 20.40, jemlje do Limbuša (22.14); od Maribora dalje vozi kot en vlak skupaj s št. 2 (glej št. 2).

Št. 4. (Hoče—Poljčane.)

Odhod 23. avg. iz Hoč ob 21.25, jemlje do Poljčan (22.16), bo v Ljubljani 24. avgusta ob 1.30 (stoji 10 minut), v Otočah od 8.44 do 11.30, v Ljubljani ob 13. — Iz Ljubljane domov 27. avg. ob 10. — V ta vlak vstopijo potniki od Konjic, ki se pripeljejo s posebnim vlakom ob 22.30.

Št. 5. (Moškanjec—Pragersko.)

Odhod 23. avg. iz Moškancev ob 20.—, Pragersko ob 20.59, v Ljubljani ob 0.41 (stoji 13 minut), v Otočah od 3.14 do 9.33, v Ljubljani (24. avg.) ob 13.—.

Ta vlak vzame seboj tudi potnike iz Zreč in Loč v Poljčanah, ki pridejo z rednim vlakom ob 19.20. — Iz Ljubljane domov 27. avg. ob 10.31.

Št. 6. (Središče—Pragersko.)

Odhod iz Središča 23. avg. ob 21.20, Pragersko 22.59, v Ljubljani 24. avg. ob 2.40 (stoji 10 minut), v Otočah od 4.52 do 12.30, v Ljubljani 15.15. — Nazaj v Središče 27. avg. ob 11.—.

Št. 7. (Ponikva—Št. Jurij.)

Odhod iz Ponikve 24. avg. ob 23.40, Št. Jurij 23.53, v Ljubljani 25. avg. 2.40 (stoji 20 minut), v Otočah od 5.30 do 13.30, v Ljubljani 15.34. — Nazaj v Ponikvo 26. avgusta ob 23.—.

Ta vlak sprejme tudi potnike od Rog. Slatine, katere pripelje 24. avg. izredni vlak od Rogatca ob 19.— in od Šmarja ob 22.—.

Št. 8. (Store—Rim. toč.)

Odhod 24. avg. iz Stor ob 23.—, Rimskih toplic 23.35, v Ljubljani 25. avg. ob 1.09 (stoji 33 minut), v Otočah od 4.52 do 12.30, v Ljubljani 15.15. — Nazaj iz Ljubljane 26. avg. ob 22.30.

Št. 9. (Videm—Zidani most.)

Odhod Videm 24. avg. 20.30, Zid. most 21.40, v Ljubljani ob 23.50 (stoji 40 m.), v Otočah od 3.14 do 9.33 dne 25. avg., v

Ljubljani 12.26. — Domov iz Ljubljane 26. avg. ob 22.—.

Št. 10. (Dobova—Zid. most.)

Odhod Dobova 24. avg. ob 21.—, Zid. most 22.41, Ljubljana 25. avg. ob 1.20 (stoji 20 min.), Otoče od 3.44 do 11.30, v Ljubljani ob 13.—. — Nazaj domov 26. avg. ob 21.

Št. 11. (Zid. most—Sava.)

Odhod Zid. most 25. avg. ob 3. zjutraj, Sava 3.38, Ljubljana 4.30 (stoji 65 min.), Otoče od 8.— do 16.20, v Ljubljani 18.29. — Nazaj domov 26. avg. ob 20.—.

Št. 12. (Litija—Kresnice.)

Odhod 26. avg. iz Litije ob 4.—, v Ljubljani 5.—. — Vrne se 26. avg. 19.30. (Št. 12., 13., 14., 15., 16., 21. in 23.—27. ne gredo na Brezje.)

Št. 13. (Laze.)

16. avg. 5.30 v Ljubljano, vrne se 26. avgusta 19.30 (skupaj s št. 12).

Vlaki št. 1.—13. ter 17 a in 17 b ostanejo na južnem kolodvoru. Tu izstopajo in vstopajo potniki vlakov teh števil.

Št. 14. (Rakek—Logatec.)

Odhod Rakek 26. avg. ob 4.20, v Ljubljani 5.30. — Vrne se iz Ljubljane dne 26. avg. 20.30 (oni, ki žele na Brezje, naj gredo z vlaki št. 18, 19, 20 ali 22).

Št. 15. (Borovnica—Brezovica.)

Odhod iz Borovnice 26. avg. 5.30, Ljubljana ob 6.—; vrne se 26. avg. ob 21.30.

Št. 16. (Vrhnika—Drenov grič.)

Odhod Vrhnika 26. avg. 6.03, v Ljubljani 6.40; vrne se zvečer 22.30.

Vlaki št. 14.—16. ostanejo na Viču, kjer izstopite za sprevod. Vstopate vanje na južnem kolodvoru.

Št. 17 a. (Otiški vrh—Šoštanj)

Odhod 24. avg. ob 19.05 iz Otiškega vrha (a), ob 22.33 iz Rečice (b), v Ljubljani 25. avg. ob 3.40 (stoji 67 min.).

Otoče od 6.10 do 15.40, v Ljubljani 17.30. — Nazaj domov 27. avg. (nedelja opolnoči) 0.30.

Št. 18. (Metlika—Črnomelj.)

Odhod Metlika 25. avg. 17.50, v Ljubljani 26. avg. ob 1.—; v Otoče iz Ljubljane v noči 26. 27. avg. ob 1.32 (iz Šiške); iz Otoč nazaj domov ob 9.33 (v Ljubljani stoji od 12.26 do 13.06).

Št. 19. (Semič—Novo Mesto.)

Odhod Semič 25. avg. 22.50, v Ljubljani 26. avg. 5.45. Na Brezje iz Šiške 27. avg. 4.47 zj.; iz Otoč domov 15.40 (v Ljubljani stoji od 17.30 do 19.35).

Št. 20 a. (Straža.)

Odhod 25. avg. ob 22.—.

Št. 20 b. (Št. Janž—Mirna.)

Odhod 25. avg. ob 21.50.

Št. 20 c. (Mirna peč—Radohova vas.)

Odhod 25. avgusta ob 23.40. Skupaj pridejo 20 a, 20 b, 20 c v Ljubljano 26. avg. 3.34 zj. Iz Šiške gredo 27. avg. zj. 2.03 v Otoče (4.52), iz Otoč domov ob 12.30 (v Ljubljani stoji 15.15 do 16.—).

Št. 21. (Radohova vas—Žalna.)

Odhod 26. avg. iz Radohove vasi 3.53, v Ljubljani 6.05. Domov iz Dolenjskega kolodvora 26. avg. 20.13.

Ta vlak vozi do Novega mesta potnike, ki ne gredo na Brezje, ker se jim mudi domov. V Novem mestu imajo zvezo Belokranjci.

Št. 22. (Kočevje—Ortnek.)

Odhod 25. avg. 21.28, v Ljubljani 26. avg. 2.31, iz Šiške v Otoče 27. avg. 0.33 (opolnoči), iz Otoč nazaj domov 11.30 (v Ljubljani stoji od 13.— do 14.34).

Št. 23. (Vel. Lašče—Grosuplje—Škofljica.)

Odhod 26. avgusta iz Vel. Lašč 2.08, Grosuplje 3.30, Ljubljana 4.20. — Iz Ljubljane domov iz Dolenjskega kolodvora dne 26. avgusta ob 20.47.

Ta vlak vozi do Kočevja potnike št. 21., 22., 23., ki bi se radi vrnili še ta dan domov.

Št. 24. (Jesenice—Sv. Jošt.)

Odhod Jesenice 26. avgusta 3.15, Otoče 4.08, Sv. Jošt 4.13, Ljubljana (Šiška) 6.34. — Domov iz Šiške 26. avgusta ob 21.29.

Št. 25 a. (Kranj.)

Odhod Kranj 26. avgusta 3.35, Šiška 4.45. — Domov 26. avgusta 21.29 iz Šiške.

Št. 25 b. (Tržič—Naklo.)

Odhod Tržič 26. avgusta 2.—, v Kranju se priklopi vlaku št. 25 a. Enako za povratek zvečer v Šiški.

Št. 26. (Škofja Loka—Medvođe.)

Odhod 26. avgusta Škofja Loka 1.30, Šiška 2.23. — Povratek iz Šiške 26. avgusta 20.16.

Št. 27. (Jarše—Trzin.)

Odhod 26. avgusta 3.38, v Šiški 4.38. — Povratek iz Šiške 26. avgusta 22.47.

Udeleženci iz Bohinja in gor. doline do Jesenic

se vozijo z rednim vlakom od Boh. Bistrice 26. avgusta 4.08, od Planice 4.24, Šiške 7.17. — Povratek 26. avgusta 18.47 ali 27. avgusta z rednimi vlaki.

Iz Kamnika in Homea

potegne vse vlak 26. avgusta 5.32 do Šiške 6.45. — Povratek 22.10.

Če bi kje bilo več potnikov, kakor zmorejo naročeni vlaki, bo železnica po možnosti takoj še poslala en vlak ponje. Sosedje Ljubljane pridite tudi na voz, a pustite vozove zunaj mesta!

Vsi se vozite le z vašo številko posebnega vlaka! Dobro si zapomnite njegov vozni red!

Pripravljalni odbor in železnično osebje je storilo vse, da omogoči urejen dovoz in odvoz vseh desetstisočev priglanih. V čemer ni bilo mogoče ustreči, potrpite in si pomagajte sami v smislu izdanih obvestil.

Red, disciplina, točnost, poslušnost napram rediteljem in železničarjem omogoči urejen nastop množic na V. katoliškem shodu in vas obvaruje nesreč.

Vozni red se ne bo več izpreminjal. Morebitne zahteve železnice glede odpreme ali reda bomo še objavili, kakor tudi druge informacije.

V naši pisarni na južnem kolodvoru dobite pojasnila v vseh zadevah. Poslovala bo od četrta do ponedeljka večer.

Na odhodnih postajah se takoj organizirajte, napolnajte po vrsti vagone od lokomotive dalje, pustite prazne vse druge vozove za potnike, ki vstopajo na sledečih postajah. Vsak vagon naj si takoj izvoli za čas vožnje reditelja!

Na končni postaji hitro in v redu pojedite iz peštake ven na primeren prostor, kjer se uredite v sprevod (za Brezje zberite prej po 1 K od osebe za mostnino za tja in nazaj), v Ljubljani urejeni korakajte na zbirališče za sprevod.

Reditelj ima odbor v Ljubljani premalo, zato sami skrbite zanje.

Napisne table in vse zastave (3 zastavonoše za vsako!) vzemite seboj.

Vsi se ravajte po objavljenih navodilih, le tako omogočite tak red in gladek potek ogromne slavnosti, ki bo napravil dober utis. — Podredite se odgovornemu glavnemu vodstvu, premagajte svojo trmo, ne kričite in se ne prerivajte!

Potniki vlakov št. 18., 20., 22. in 26., ki dosežete še pred dnem Ljubljano, a ne greste prenočevati, pojedite v Tivoli, za župnišče sv. Petra ali drugo prikladno mesto počivat do 5. ure (ali v cerkve, kjer bodo po 2. uri sv. maše), ko bo treba iti na zbirališča. Ako bi deževalo, greste lahko v cerkve vsi.

Vreme naj vas ne moti! Tudi če bi prej deževalo, se lahko zjasni do sprevoda. Kdor še nima izkaznice, naj si jo takoj oskrbi!

Storimo vse, da bo manifestacija slovenskega ljudstva veličastna, v čast božjo in v korist narodu. Nikdo naj ne ostane doma, kdor ni nujno zadržan.

Načelstvo odseka zun. priprav.

Banditski napad srbskih radikalov na potnike k evharističnemu kongresu.

Iz Sinja smo dobili včeraj zvečer sledeče brzojavno obvestilo, datirano od 18. avgusta:

Potujoč na evharistični kongres v Zagreb in na katoliški shod v Ljubljano smo bili v Kninu zločinski napadeni od srbskih radikalov, ki so metali na nas kamenje, jajca in nas s silo izvlekli iz avta. Franjevca Kotoraš in Bilandžić sta bila ranjena. Ko se nam je posrečilo zaleteti se v hotel, je množica na hotel trikrat navalila, kričoč, da nas ubije. Na kolodvoru nas je čakalo okoli 300 radikalov s srbskimi kokardami na prsih in komaj smo se mogli umakniti v vlak. Množica je razbila stekla na vagonu in ranila dva sprevoznika, ki sta nas branila. Vlak se je moral predčasno odpeljati, da nas reši dejanskega napada, ki je šel za našim življenjem. Orožniki so morali streljati. Kotoraš, Milanović, Frankić, Bilandžić.

Lepa družba so ti srbski radikali v Kninu, popolnoma dostojna današnjega režima. Tu se vidi, kako radikalna »bratstva« razume osebno in versko svobodo. Kajti jasno je, da ta zločinski napad poteka iz politične mrznje do Hrvatov ter verske mrznje proti katoliški misli. Ko bodo francoski in drugi inozemski gosti evharističnega kongresa v Zagrebu izvedeli za to banditstvo, bodo odnesli zelo lepe vtise od srbskih nacionalistov v svojo domovino. Tako režim z vzgojo svojih pristašev sam skrbi za to, da se pred civiliziranim svetom umaže. Čim bolj bo umazan, tem hitreje ga bo konec.

Dr. Joža Glonar:

Ignoranca ali cinizem?

Vis consili experts moluerit sua,
Vim temperatam di quoque provehant
In maius. Hor. III. 4.

Redukcija uradništva, ki se je v zadnjem času začela energično vršiti, se vrši na način, o katerem ne moremo ravno reči, da bo z njim dosežen oni uspeh, ki se namerava doseči. S tem ne bo pomagano nobeni strani, ne uradništvu in ne državi. Na videz se vrši brezglavo, vendar pa tiči v njej premišljen sistem, ki nam ga je oni dan, 4. avgusta, odkril Krsta Marić v oficijalnem tedniku radikalne stranke, v »Novem životu«. V članku »Uradniško prašanje«, ki ga revija prinaša na prvem mestu, podaja Marić najprej lastno definicijo uradništva: »Brez dvoma je, da je uradniško prašanje v vsaki državi, torej tudi v naši, važno društveno prašanje. V moderni državi uradnik ni samo intelektualen delavec in narodov služabnik, ampak tudi važen kulturni in socialni faktor. Moč kake države je v narodni, državljanski zavesti njenih državljanov, ta zavest pa se ustvarja z uradniškim aparatom, z uradniki kot predstavniki državne oblasti.

Kaj je torej pri nas bistvo uradniškega prašanja, v kakem razmerju sta si pri nas uradništvo in država? O tem govori v nadaljnjem Marić z jasnostjo, ki ni treba večje. »Rekli smo, da uradnik ni intelektualen rokodelc, ampak kulturni faktor v narodu, v državi. Kaj pomeni to? Mnogim tega ni treba razlagati, posebno ne uradnikom iz Srbije in Črne gore. Toda uradnikom iz novoosvojenih krajev, iz Bosne, Hrvatske, Slovenije, Dalmacije in Vojvodine je treba pojasniti, ker tega ne vedo ali ne marajo vedeti.

Po naši teoriji je uradnik prijatelj naroda in države; on je prosvetni delavec med narodom in državotvorni element. Po

avstrijski teoriji pa je birokrat, intelektualni rokodelc, čuvaj oblasti, dinastije in narodov gospod. »Ljudstvo je ostudna žival«, pravijo vsi uradniki bivše Avstro-Ogrske Monarhije, (da ne bo kakega suma: velike začetnice so Maričeve, ne moje!) in z njim ravna najboljši oni, ki mu strogo zapoveduje in ga drži v temi in neznanju. Ljudstvo je živina, in če je že človek, potem je brez vseh pravic, uradniki pa so višja bitja. Družiti se s kmetom, tem umazan in bedastim stvarom, je nedostojno za cesarsko-kraljevega uradnika, in če se je kateri res tako daleč izpozabil, je prišel v črno knjigo, ker se narodu zapoveduje, ne pa pojasnjuje. Zato se z narodom govori v uradu v izpačenem jeziku, ki ga celo šolani ljudje težko razumejo, kaj šele neuki kmetje. Oblast in država, vse to je sedemkrat zapečaten skrivnost za kmeta. Kako se država upravlja in zakaj baš tako, tega narod ne sme in ne more izvedeti...

Bivše avstro-ogrsko uradništvo, ki se danes nahaja v naši državni službi, je po svoji veliki večini nepatriotično in nedržavotvorno. Če že ne mrzi naroda in ne dela nič v državi, pa tudi ne dela nič za narod in za državo, ne poučuje naroda in ga ne vzgaja v ideji narodnega in državnega edinstva. To uradništvo ni nikak kulturni državotvorni faktor, ampak poprečen intelektualni rokodelc. Če bi to ne bilo res, ali bi potem nasprotniki narodnega in državnega edinstva mogli pri volitvah dobiti tako silno število kroglice?

Kje je študiral Marić tip tega slabega uradnika, ki ga je tukaj tako podrobno opisal, tega ne pove. Mogoč je tak uradnik samo v deželi muhurja, kusurja, intervencij in krvavih volitev, kar vse označuje razmere, ki jih je tak uradnik sam povzročil in za katere je on sam odgovoren. Ta dežela pa se zaenkrat še ne zove — Prečanja! Silna jeza, ki jo kaže Marić, kadarkoli se v tem članku spomni zadnjih volitev in ki jo potem izlije na prečanske

uradnike, je obenem tudi dokaz, da so vse njegove besede o kulturnem poslanstvu državotvornega uradništva gole, prazne fraze: po njegovem bi naj bil državni uradnik v prvi vrsti strankarski priganjač! Jezi ga, da prečanski uradniki niso zlorabljali svojega položaja v ta namen, da bi ljudstvu odvzeli svobodo izražanja lastne volje ob zadnjih volitvah! Kako se je sijajen uspeh forsiral po drugih krajih, to je tako dobro znano.

In potem se še drzne napisati napetolično frazo: »Uradniki, kot predstavniki oblasti in države, kot izvršitelji narodnih želj in potreb uživajo med državljani ravno tako veliko spoštovanje kakor država.« Marić ne ve ali ne mara vedeti, da so državni uradniki pri nas sploh eksekutivni organi države in da jim je vsaka iniciativa in legislativa izrečno odvzeta s tem, da jim je zabranjena izvolitev v parlament, kjer bi jim bila dana edina možnost, izvrševati narodove želje in govoriti o njegovih potrebah. Bog da jim še ni prepovedano pisati v časnike! Ministe, ki se je čudil nad predrznostjo nižjih državnih uradnikov, da se upajo javno povedati svoje mnenje, smo namreč res že doživeli! — Naš narod, namreč prečanski, pa je danes že toliko izobražen, da ve prav natanko razlikovati, kedaj izvršuje uradnik samo to, kar mu je za ukazano in kedaj ravna samovoljno. Da se vsled tega v petih letih ni mogel ravno ogreti za vsakokratni režim in da je dobro spoznal neko vrsto njegovih tipičnih zastopnikov, za to ne leži krivda niti v njem samem, niti v prečanskem uradništvu sploh. Ni kriva palica, kriv je gospodar, ki ga ž njo bije. In temu gospodarju je izrazil svoje »veliko spoštovanje« na prav jasen način baš ob priliki zadnjih volitev. Kdor ga razlaga s protidržavnostjo in nedržavnostjo, uganja čisto navadno govorniško prestigitaterstvo!

»Stvar naših ministrov in državnikov je, da očistijo Avgijeve hleve v novoosvojenih krajih črnozlate ideologije in avstrijskega uradniškega blata in nam dajo naše uradništvo, makar tudi ne dovolj strokovno izobraženo, toda patriotično in vestno, ki ljubi narod in državo. Mi imamo dovolj narodnih in rodoljubnih strokovnih uradnikov, da jih lahko postavimo za ravnatelje vseh uradov in tako vsaj nekoliko popravimo današnje razmere in pripeljemo državo na boljše pot... Z zboljenjem gmočnega položaja uradništva in z novim uradniškim zakonom bomo dobili dober uradniški kader, ker bodo manj šolani odšli v privatno službo in se pripravljali obilen naraščaj, tako da smo danes vsled ne-spametne prosvetne politike bliže intelektualnemu proletariatu nego pomanjkanju strokovnega uradništva.«

Ignoranca ali cinizem? Kam plovemo?

Učiteljstvu.

Tovariši, tovarišice! V dnehi od 25. do 28. avgusta se bo naš slovenski narod dvignil in pokazal vsemu svetu svoje katoliško in slovensko mišljenje in čustvovanje. Da tudi nas učiteljev in učiteljic, ki so nam katoliška načela in slovenska zavednost še sveta in draga, ne bo manjkalo, je jasno. Toda časi, v katerih živimo, utegnejo tega ali onega obdržati doma. To pa bi ne bilo častno ne zanj in ne za organizacijo, katere član je. Zato vsi in prav vsi na dan! Vsak, ki bo ostal doma, naj se zaveda, da ne umeva dolžnosti katolika, da se ne zaveda dolžnosti kat. učitelja, da se ne zaveda dolžnosti, ki jih ima do svoje organizacije, da se ne zaveda kolegijskosti ter da ne čuti v sebi hrepenenja po verski, stanovski in osebni svobodi. Takim že danes javno povem, da tiči v njih majhna moralna sila, združena s hlapčevsko naravo! Naj vedo vsi taki plašljivci, da so neznajci, ki pomagajo s svojo abstinenco nam sovražnim ljudem zatirati svobodno udejstvovanje krščanskih načel in življenja sploh. Ko bi znal vsak kat. učitelj, kakor tudi sploh vsak katolik, vsaj napol take drzno in odločno zagovarjati svoja načela in braniti svoje osebno kretanje, kakor znajo to nam in

našim načelom nasprotni ljudje, bi bilo za nas vse veliko lažji življenje. V. katol. shod nas bo vzbudil, dvignil, ako se ga udeležimo, sicer pa bomo ostali sami sebi v breme, drugim pa v pomilovalen posmeh. Proč tedaj z malodušnostjo, kviku srca in vsi — prav vsi na shod, na katerem tekem treh dni lahko pridobite več kot bi vam nudile debele in drage knjige.

Dne 25. avgusta bo naš dan! Ob 9. uri bomo imeli v cerkvi oo. frančiškanov sv. mašo z govorom dr. Ranta o krščanski pedagogiki. Pri sveti maši bo pelo učiteljstvo. Ker vas k pevskim vajam ne morem vabiti, zato pa pridite vsi isti dan ob 8. uri k pevski vaji v Rokodelski dom. Kjerkoli nastopi učiteljstvo, naj nastopi častno. Naj se tega zaveda vsak in naj se tudi ravna po tem, ako hoče, da bo naš stan upoštevan in spoštovan tako kakor zaslužil. Po sv. maši bomo zborovali v Mestnem domu. Tovariši okoli nadzornik Janko Grad bo imel predavanje o smericah kat. učitelja, g. župnik in znani slov. pisatelj F. S. Finžgar pa bo govoril o državljanski in narodni vzgoji. Obljubljen nam je še en hrvatski govornik, ki pa doslej teme še ni prijavil.

Dne 26. avgusta se korporativno udeležimo velike manifestacije za kat. misel. V ponedeljek dopoldne se bomo udeležili zborovanja šolskega odseka, kjer bosta predavala naša tovariša Fortunat Lužar o osnovnih šolah, Rudolf Pečjak pa o meščanskih, da tako zanesemo večje umevanje o šolah tudi v najširše ljudske plasti. Isti dan popoldne pa bomo imeli tudi izredni občni zbor »Slomškove zveze« radi spremembe pravil. O šolstvu in prosveti se bo v dnehi od 25. do 28. avgusta t. l. razpravljalo toliko kot se nobenkrat doslej in to ne samo na naših zborovanjih, ampak, kakor ste lahko videli v že objavljenem programu V. katol. shoda, tudi drugod in ravno radi tega mora vse učiteljstvo na plan z devizo: nič preko in brez nas! Pričakujemo večje udeležbe tudi s Hrvaške in tako bomo tudi mi imeli svoj pedagoški kongres, sloneč na vekovitih krščanskih pedagoških idejah, ki naj donese po šolstvu in učiteljstvu dan prerojenja in vstajenja naši lepi slovenski domovini.

Politične vesti.

Shod SLS v Zürich. Na Vel. Smaren je sklical SLS v Zürich volivni shod. V občini Ziri, kjer vlada mesto avtonomnega občinskega odbora že nad 4 leta gerentstvo, so razpisane občinske volitve. Pri tej priliki je poročal g. poslanec Stanovnik o delu Jugoslov. kluba za dosego avtonomije, ki je cilj naše stranke. O manevrih, ki si jih dovoljuje centralistična vlada proti dosledni taktiki našega kluba, smo bili naravnost presenečeni. V resoluciji so zborovalci izrekli zaupnico Jugoslov. klubu in ga pozvali, naj vztraja na tej sicer ne lahki poti do končne zmage. Poleg drugih naših lokalnih razmer, za katere se g. poslanec živo zanimala in trudi za njih srečno izpeljavo, se je dotaknil našega najbolj važnega vprašanja: končne razmejitve med Zirim in Idrijo. Tudi tu so storili poslanci Jugoslov. kluba svojo dolžnost. Njih prizadevanju in vednemu dreganju se je zahvaliti, da se je zunanji minister odločno zavzel za to, da ostane občina Ziri nerazdeljena. V posebni resoluciji so naprosili zborovalci g. poslanca, naj opozori predsednika razmejitvene komisije, polkovnika Deikaloviča v Ljubljani na te izjave našega zunanjega ministrstva in naj pospeši razmejitveno delo v Zürich. Glede občinskih volivcev je opozoril govornik volivce, naj ostanejo dosledni svojemu mišljenju izza zadnjih marčnih volitev in tudi v občinski odbor volijo može, ki so za avtonomijo, program SLS. Preko vseh lokalnih malenkosti naj se vsi pristaši naših organizacij složno z eno samo kandidatno listo SLS, ki varuje koristi vseh stanov, podajo v bližnji volivni boj, da dokumentirajo svojo voljo in voljo SLS: Ven s centralisti! — Po zanimivi debati, katere so se udeležili M. Zajc, M. Cankar, J. Seljak, G. Kopač, M. Kavčič, T. Petercel, J. Naglič in drugi, se je odobrila predložena enotna lista za vse naše organizacije. S pozivom, vzdržati disciplino v tej volivni borbi kljub vsem intrigam centralistov, ki hočejo z najrazličnejšimi lažmi in pod najrazličnejšimi firmami (neodvisna gospod. stranka — napredni blok — delavska zveza — socijalistična stranka — stranka revežev) zbegati naše vrste, je zaključil predsednik ta shod — za Ziri važen, ker se je kljub peterim malkontentom prvič po polomu javno in burno izvila zborovalcem želja, da so siti spora in da si vsi žele enotnega nastopa in dela. Kdor pa še sanja o kapitalistih po zadolženih žirovskih hribovskih bajtah, naj se raje obrne proti Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in naj tam pobija kapitalizem, iz žirovskih hribovcev pa naj nikar norcev ne brije.

+ Protestni shod obrtnikov in trgovcev na Vrhniki. Dne 15. t. m. se je vršil

delavcev po vladnih organih takoj brez pardona eksemplarično kaznuje.

b) Vlada naj ukrene vse potrebno, da se protizakonito najeto delavstvo izrevirjev takoj odstrani.

3. Vlada naj takoj ukrene, da se Hrvačom, ki jih je družba nalagala, takoj dajo poselske knjige na njihovo lastno zahtevo, družba pa naj se vsled svojega terorističnega protizakonitega postopanja strogo kaznuje. Odgovornost v Kočevju nosi v polni meri ravnatelj Biskupsky.

4. Deputacija ugovarja najodločnejše zoper nameravane deložacije rudarjev prvič ker so protizakonite, drugič, ker je veliki župan g. dr. Friderik Lukan delavstvu zagotovil, da se ne bodo izvršile in tretjič, ker hoče pri tem asistirati orožništvo, dočim vladne oblasti po zakonih ne smejo posegati v mezne spore med delavstvom in privatnimi družbami.

5. Ako vlada ne ugodí takoj vsem zahtevam te deputacije, odklanja delavstvo vsako odgovornost za nedogledne posledice, ki bodo nastale.

Ljubljana, 18. avgusta 1923.

V nedeljo 19. t. m. se oglasi na vladi nova deputacija delavstva.

Zagorje, 18. avgusta 1923.

Stavka pojde do konca. Zastonj je ves teror, čeprav so zaprle oblasti nekaj tovarišev, ki so povsem nedolžni.

Rajhenburg, 18. avgusta 1923.

Oblasti so zaprle 2 delavca, dva iščejo. Ogorčenje delavstva silno. Borba na življenje in smrt se šele začne. Delavstvo bo vzdržalo do konca. Naj živi zmaga dela nad izkoriščajočim kapitalom!

Dnevne novice.

— Šumarsko udruženje zboruje te dni v Ljubljani. V udruženju so zastopani vsi interesi na našem gozdnem bogastvu, ki tvori danes vrlo važno panogo našega splošnega pridobitvenega premoženja. Naša lesna trgovina in čimdalje bolj se razvija domača lesna industrija si osvaja polagoma velik del svetovnega trga. Da ga pridobi popolnoma in si zaglasi na njem vrednosti in pomenu naše lesne industrije odgovarjajoče mesto, je pa treba združiti in organizirati vse sile, ako hočemo doseči povoljen uspeh. To nalogo pa si je stavilo šumarsko udruženje, ki stremi za tem, da s strokovno izobrazbo, s smotreno zakonodajo in s intenzivnim organizacijskim delom dvigne naše lesno produkcijo in izkoriščanje naših gozdnih zakladov na najvišjo stopinjo. Zato ima vsako zborovanje priznanih gozdarskih strokovnjakov velik splošnogospodarski pomen in zasluži vsestranske podpore in uvaževanja. Odličnemu zboru želimo najboljši uspehe.

— Gospodje duhovniki, ki so zapustili ljubljansko bogoslovno semenišče l. 1899, imajo svoj letni sestanek v Zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, in sicer v ponedeljek dne 27. avgusta zvečer. Gg. tovariši, ki se udeležite sestanka, naj blagovolijo to sporočiti po dopisnici profesorju Fr. Pengov kot sklicatelju. Nasvidenje!

— »Napredne sile« samoposebi umevno zelo zanimajo »Slovenski Narod«, ki je tudi napreden. Slovenske napredne sile so mu menj povšeči, ker se nikakor ne dajo koncentrirati, zato pa je tembolj navdušen nad »naprednimi silami« v Bolgariji, kjer vladajo »naprednjaki«, da jih mora biti vsako starinsko liberalno slovensko srce veselo. Zato jim posveča »Narod« cele uvodne članke, ki naj služijo ustvarjenju one slovenske reakcionarne koncentracije od Kramarja do Cankova, ki jo taisti »Narod« propagira v vodenih hejlslavjskih člankih, katerim manjka samo še krona v osebi »prestolonaslednika« Cirila Aleksandroviča. Kako bi ta »napredna« slovenska koncentracija izgledala, nam predločuje proces v Plevni, kjer so cankovisti obsodili 80 kmetov deloma na smrt, deloma na dosmrtno ječo. To bo »Slovenski Narod« gotovo navdušilo, da nadaljuje članke pristno slovenskega in naprednega duha.

— Gospod Macafizelj, duhoviti uvodničar nepolitičnega dela »Jutr«, piše v svojem ljubljanskem ekspezoju od 18. avgusta, da bomo imeli ta mesec razne sejme, na katerih se bodo videli avtonomisti, radikali in klerikali. Navzočih pa bo, pravi, tudi polno ciganov. Gospod Macafizelj menda ja s tem ne misli na svoje somišljenike.

— Ponarejeni bankovci. Policijsko ravnateljstvo je uradno objavilo naslednji popis ponarejenih bankovcev. V zadnjem času so se pojavili v neki banki (Narodni banki) v Ljubljani ponarejeni 10 dinarski bankovci, izdane 1919, takozvani »kovači«. Falzifikati so zelo dobro uspeli in se razlikujejo od pristnih bankovcev kakor sledi. Na strani, kjer se nahaja slika kovača, je približno 1 cm levo od glave kovača v kotu zaokrožek v obliki polžve lupine (špirale). Pri pristnem bankovcu je ta zaokro-

žek zasukan na levo stran, dočim je na falzifikatu zasukan na nasprotno, torej na desno stran. Na drugi strani bankovca so navpične črtice na pristnem bankovcu bolj tanke, kakor na falzifikatu. Na isti strani spodaj so serijske številke na pristnem bankovcu na levem in desnem koncu približno enake velikosti, dočim so te številke na falzifikatu na levem koncu za polovico manjše od onih na desnem koncu. Glasom izjave Narodne banke v Ljubljani so falzifikati izvršeni fotolitografskim potom. Poizvedbe so dognale, da so bili gori navedeni bankovci falzifikati izdani pri več poštinih uradih v okraju Kočevje in pri nekaterih v okraju Kamnik.

— Novi zvonovi v Stanečah pri St. Vidu nad Ljubljano. Na St. Jakobsko nedeljo smo imeli izredno slavnost. Dobili smo nove bronaste zvonove. Blagoslovil jih je naš dekan gospod V. Zabret pred sv. mašo. Takoj po blagoslovu so bili zvonovi dvignjeni v zvonik in že čez pol ure smo zaslišali njihov milo doneči glas, ki je radi svoje ubranosti očaral vse navzoče vernike, zlasti ker se novi zvonovi popolnoma harmonično ujemajo s starim zvonom. Nove zvonove je vtila »Zvonarna« in livarna v St. Vidu nad Ljubljano v kratkem času enega meseca ter je dokazala s tem strokovnjaki delom, da je popolnoma kos svoji nalogi. Pri vtilanju teh zvonov se je pripetil izvanredno pomenljiv slučaj. Eden zvon, ki je posvečen sv. Jakobu, je bil vtil na dan sv. Jakoba, blagoslovljen na nedeljo sv. Jakoba ter je isto nedeljo prvič zapel raz zvonik cerkve sv. Jakoba v Stanečah v čast in slavo Bogu in sv. Jakobu.

— Slovesen sprejem novih zvonov v Stožicah. Na Veliki Šmaren smo že v zgodnjih jutranjih urah presenetili Ljubljančane. V slovesnem sprejemu, na čelu katerega so jezdili postavni fantje v pestrih narodnih nošah, smo peljali na zelenjem in zastavicami okrašenih vozovih tri bronaste zvonove za cerkev svetega Jurja v Stožicah. Zvonove so spremljale bele oblečene družice z botrico gospo Urbančenko na čelu in dekleta, ter fantje v narodnih nošah, skupaj 15 voz. Sprevod je zaključil avto, poln naših malčkov, ki so veselih obrazov z zastavicami v rokah, živahno pozdravljali številne gledalce s krepkimi »živoci« in »Bog živi!« V Stožicah se je sprevod ustavil pred prvim slavolokom ob Dunajski cesti, kjer je pevske zbor zapel prvi pozdrav novim zvonovom. G. župnik Košir je nato v vznešenih besedah orisal zgodovino naše najstarejše cerkve sv. Jurja, spomnil se prejšnjih zvonov, ki so morali s fanti in možmi v bojni grom, iz katerega se niso več vrnili. Pozdravljal in proslavljal je zvonove, ki jih opeva pesnik in, ki so zvesti spremljevalci tako veselih, kakor žalostnih dni našega življenja. Za njim je bilo oblečena deklica lepo prednašala dr. Merharjevo, nalašč v ta namen zloženo pesmico. Po slovesnem sprejemu se je vršila služba božja na prostem pri cerkvi, ki jo je obkroževalo 20 vitkih, z venci ovitih mlajev. Naš rojak, g. Merhar je v pesniško zamišljenem govoru slavil pomen zvonov, ki jih bomo po dolgotrajnem Velikem petku — svetovni vojni kmalu zopet prvič slišali. Na nasprotnem gričku so pa pokali topiči. Popoldne in pozno v noč smo že poslušali veselo pritkavanje v splošno zadovoljnost, ki je ves dan sijala z veselih obrazov. Vsem, ki so pripomogli, da se je slovesnost tako veličastno izvršila, smo iz srca hvalečni. Posebno zahvalo pa izrekamo g. župniku Koširju, g. dr. Merharju, gospej Urbančevi, gđc. Sitarjevi za krasne mlaje, dalje vsem dekletom, fantom in možem iz Stožic in Male vasi za njih pridnost, vztrajnost ter vzorno poštvalnost in končno pevskemu zboru, ki je do večera povelečeval naš slovesni praznik s prekrasnim petjem. Hvala vam!

— Na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani je vpisovanje v I. letik dne 5. septembra 1923 od 9. do 12. ure, v vadnico pa dne 10. septembra od 8. do 10. ure. Sprejemni izpiti se vrše dne 6. septembra od 8. do 12. ure. Bivši gojenci zavoda se vpisujejo dne 11. septembra od 10. do 12. ure. Ponavljalni izpiti se vrše dne 7. in 10. septembra po vzporedi, ki je objavljen na razglasni deski v zavodu. Šolsko leto 1923/24 se prične dne 12. septembra s slovesno sv. mašo ob 8. uri.

— Avtodružba v Zürich naznanja, da vodi za časa velesajma v Ljubljani dvakrat dnevno iz Zirov na kolodvor v Skofjo Loko in obratno in sicer odhod iz Zirov ob pol 5. zj. in pol 1. popoldne, prihod v Ziri pa ob 10. dopoldne in 6. zvečer, tako da imajo udeleženci velesajma najprikladnejše direktne zveze z vlakci.

— Izginit je od svojih staršev fant, star 18 in pol let, visoke, močne postave, oblečen v sivo, temno obleko in sukneno kapo. Pri sebi je imel v denarnici 400 kron denarja, pipec in rožni venec. Odšel je od doma dne 10. avgusta dopoldne okoli devetih. Kdor bi kaj vedel o njem, naj prej ko mogoče sporoči staršem Martinu in Mariji Omerzel, Ravne štev. 35, pošta Videm ob Savi.

— Knjigarna I. Krajeec nasl. v Novem mestu naznanja cenjenim odjemalcem, da ima v zalogi tiskovine za kuluk.

— Velika železniška nesreča. V četrtek, dne 16. avgusta se je zgodila na postaji Gračac, ki je bila na Hrvaškem težka železniška nesreča, ki je zahtevala več žrtev. Nekako okoli 19. ure so se vračali seljaki od procesije, ki se je vršila pri sv. Roku, proti postaji Gračac. Vozovi, ki so peljali seljake, so morali preko neomejenega železniškega tira. V tem trenutku, ko je en voz pasiral progo, je pridrvela od Gospiča lokomotiva z vozovi, ki je s strahovit silo treščila v voz. Nastal je strahovit prizor. Voz je bil popolnoma razbit. Trije seljaki so obležali mrtvi, štiri osebe so pa težko ranjene. Čudno je, da se ni konjem ničesar zgodilo.

— Roparski umor. Na periferiji mesta v Novem Sadu se je zgodil te dni roparski umor. V trgovino Jaše Millerja je udrlo zvečer v trgovino pet neznanec, ki so se predstavili kot finančna kontrola in zahtevali, da jim trgovec predloži knjige, katere jim je slednji res prinesel. Po preteku kratkega časa je žena iz spalne sobe slišala stokanje svojega moža. Stopilci v trgovino, ga je našla vsega v krvi. Zločinci so ga ustrelili v prsi. Miller je umrl še tekom noči. Zapustil je pet otrok.

— Krapinske toplíce kraj Zagreba (lijže ghit, rheum, ischias, ženske bolezni i t. d.). Nakon brojnog poseta ovog kupališta za vrijeme glavne sezone, stupaju sa danom 1. septembra za 25% snižene cijene stanova i kupelji sa rubljem u krijepest. Državni i gradski namještenici, penzioneri i invalidi, te članovi bolničkih blagajna uživaju počam od gornjeg dana 50% popust. Kupalište jest otvoreno do 15. novembra te mogu bolesnici nemotno svoju kuru praviti, jer su kupke, stanovi i restauracija u istoj zgradi. Dnevni ukupni izdatci iznose oko 80 do 100 Dinara uključivo hranu. Vlastita nova električna centrala. — Sve obavijesti daje besplatno kupališna uprava. 4917

— Wrigley-jev žvečilni gumi (Cherwing gumi) je bil dosedaj pri nas takorekoč nepoznan, medtem ko ga v Ameriki uporablja skor vsak človek, osobito pa delavci, športniki in turisti. Ta gumi se izdeluje iz raznih zdravilnih in osvežujočih rastlin, ter je njegova popularnost samo radi tega tako velika, ker pospešuje prebavo, odstrani žej, suhota in neprijeten duh v ustih, varuje zobe pred gnilobo in pospešuje slino. V službi, kjer ni dovoljeno kaditi, na izletih in pri športu je najboljši nadomestek za škodljivi alkohol in tabak samo Wrigley-jev žvečilni gumi, zato ga zahtevajte v vseh drogerijah. Generalno zastopstvo drogerija »Adrija«, Ljubljana, Selenburgova ulica. 4976

Štajerske novice.

— Koncert Kovač-Matačić v Rogoški Slatini. Danes, v nedeljo, 19. t. m., koncertujeta v zdraviliškem domu Rogoške Slatine naša rojaka g. Leopold Kovač, tenorist kr. opere, in g. Lovro Matačić, kapelnik kr. opere v Ljubljani. G. Kovač bo pel nekaj jugoslovanskih umetnih pesmi in najprijetnejše operne arije. G. Matačić pa zaigra dve efektivni klavirski točki. Na izredni užitek opozarjamo posetnike zdravilišča.

— Pod vlak se je vrgel na Gobovcih pri Sevnici 18. avgusta zgodaj zjutraj neki mož. Kakor je razvidno iz listin, katere so našli v poleg ležečem suknjiču, se piše Filip Bobek, rodom iz Pilštajna. Poleg njega je ležal klobuk, palica in rožni venec. Zapustil je pismo, v katerem navaja vzroke obupa. Iz slik, katere je imel v žepu, je razvidno, da je bil oče šestero otrok. Star je okrog 50 let. Prepeljali so ga v mrtvašnico na pokopališče v Sevnici.

Gospodarstvo.

III. Ljubljanski vzorčni velesej

od 1.—10. septembra 1923.

Uprava velesejma je letos poskrbela za to, da bo »velesejska blagovna borza« v prav dobrih zvezah z zunanjim svetom. Pošta na upravo polaga sedaj kabl, ker bo postavila na sejmische 28 telefonov. Vsak paviljon bo dobil posebno telefonsko govorilnico in nekaj trdnj dobi telefon. Na sejmische bo uradnoval poštni urad; dalje bo poslovala mešajalica, ki bo izdajala tudi devize. Na velesejmische se bo nahajala stalna ognjegasna straža, varnostna straža in rešilna postaja. V velesejskem uradu bo posloval oddelek za posredovanje kupčij, ki bo pospeševal sklepanje kupčij. Tolmači in esperantski oddelek bodo razstavljalci in obiskovalci velesejma brezplačno na razpolago.

Sejmische bo za promet odprto od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Vsak razstavljalac bo moral vzdrževati ves čas sejma svoj prostor čist in svažen. Čas za svaženje bo med 1. in 8. uro zjutraj in med 6. in 7. uro zvečer. Vsi sejmiski prostori bodo ponoči in po dnevi zastraženi.

Prvi ljubljanski velesej je pokazal, da imamo Slovenci industrijo: dosegli so se lepi trgovski uspehi, industrija se je dvignila; dosegel je popolnoma svoj namen. Drugi ljubljanski velesej je dosegel kljub slabemu vremenu še lepše uspehe, kar dokazuje sledeči pregled:

Na I. ljubljanskem velesejmu 1. 1921 je bilo 470 razstavljalcev, obiskalo ga je nad 100.000 ljudi; kupčij se je sklenilo za 150 milijonov dinarjev, razstavljeni prostor je meril 25.000 m². Na II. ljubljanskem velesejmu 1. 1922 je bilo 700 razstavljalcev; obiskalo ga je 120.000 oseb, kupčij se je sklenilo za 335 milijonov dinarjev, razstavljeni prostor je meril 40.000 m².

III. velesej bo brez dvoma še prekosil svoja prednika. Reklamo zanj je izvršila velesejska uprava v najobsežnejšem stilu in njena izvršitev pridobitne kroge nazorno uči, kako se mora reklama izpeljati, ker pomena reklame naši pridobitni krogi še ne znajo v svojo veliko gmotno škodo pravilno precejevati in uporabljati.

Lep je umetniško izvršen reklamni letak, ki ga je uprava razposlala pridobitnim krogom v naši državi v 30.000 izvodih. Tiskan je na trdem papirju. Na prvi strani vidimo sliko čestitljivega ljubljanskega rotarja z obeliskom pred njim, na zadnji strani nas preseneči slika »Pogled na Ljubljano« s Kamniškimi planinami v ozadju. Reklamno besedilo krasijo slike: »Vhod na sejmische«, »Pogled na zapadni del sejmische«, »Pogled na vzhodni del sejmische« in slika »Zvonovi«. Besedilo letaka ni nasiljivo, ni kričavo in pove le kratko, da je največja naloga ljubljanskega velesejma medsebojno spoznavanje in industrialce, trgovcev in obrtnikov iz vseh pokrajin naše države z namenom ustvarjati nove trgovske zveze ter praktične informacije interesentom.

Na letošnjem ljubljanskem velesejmische bo 8 velikih in 60 manjših paviljonov.

Predmeti bodo razstavljeni v 21. velikih skupinah: 1. strojna industrija; 2. izdelki iz železa in jekla, puškarstvo, municija; 3. ostali kovinski izdelki; 4. poljedelski stroji, poljedelsko orodje; 5. avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi; 6. elektrotehnika in razsvetljava; 7. kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki; 8. papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine; 9. pohištvo in stanovanjska oprema; 10. ostala lesna industrija; 11. usnje in konfekcija usnja; 12. tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, cerkveni paramenti; 13. klobuki, slamniki, košarstvo, vezene, šipke; 14. lončena roba, majolika, fayence, steklo; 15. galanterija, bijuterija, draguljarstvo, fina mehanika, optika, graverji, pasariji; 16. kemična industrija, 17. industrija živil; 18. poljedelstvo; 19. stavbarstvo; 20. gozdala; 21. razno orodje.

Ljubljanski velesej bo urejen s sistematično natančnostjo.

Velesejmische ima svojo lastno električno centralo (izlozba trdnje Štebi & Tujec, Ljubljana), ki bo preskrbela električni tok za razsvetljavo in za pogon strojev. Strojna industrija bo izlozila na 5000 m² obsegajočem prostoru svoje stroje, ki bodo cel dan v obratu. Po sejmische bo vozila poljska železnica z lokomotivo najmodernejšega tipa na olje in velik avtomobil na parni pogon.

Ljubitelje cvetlice in vrtnarstva bo presenetila izlozba »Vrt« s 50.000 različnih cvetlic, ki ga bo razstavila na 200 m² trdnja »Vrt«, Džamonija & Comp, Maribor.

Legitimacije po 50 Din za osebo se dobe v vseh mestih in trgih naše države. Permanentna legitimacija upravičuje do polovične vožnje v vseh razredih osebnih in brzovlakov na vseh železnicah naše države in znižane vozne na parnikih jugoslovanskih paroplovnih družb.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 342.50, ječmen 270, oves 285 Din, koruza 280 do 285, fižol 400 Din, pšenična moka št. 0 545 Din, št. 2 225, št. 5 470, št. 6 405 Din. — Tendencia nespremenjena.

g Koliko živine smo prejeli iz Nemčije. Na račun reparacij smo prejeli konj iz Nemčije 1. 1922. in sicer v juniju 205 glav, v juliju 2116 glav, v avgustu 1840 glav, v septembru 908, v oktobru 589 glav, v novembru 692, v decembru 929 glav, v januarju 1923 693 glav, v februarju nič, v marcu 1743 glav, v aprilu 259 glav. Vsega skupaj do konca julija 9224 glav. g Ne samo 33% znižana vožnja, ampak tudi polovični vizum je dovoljen obiskovalcem VI. Prškega vzorčnega velesejma, ki se vrši v dneh od 2. do 9. septembra. Izredna prilika za ugoden nakup strojev, manufakture, steklenine, porcelana itd. Brezplačna pojasnila daje češkoslovaški konzulat, Ljubljana, Breg 8, in Aloma Company, d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg 3. 4849

Ljubljanske novice.

lj Zgodnji grob. Včeraj so pokopali v Ljubljani trgovca Jožefa Sterleta, ki je utonil v Bohinjskem jezeru. Pokojni je bil šel za nekaj dni na oddih v Bohinj ter se je naselil v hotelu Sv. Duh. Živahnost in ljubeznivost ga je prikupila vsem gostom. Odločil se je, da preživi še par dni na Brezjah. V torek popoldne si je v večji družbi privoščil še lepo vožnjo po jezeru in daljšo kopelj na nasprotni plitvini blizu Pirčeve vile. Kopal se je, šalil in bil dobre volje skoraj dve uri. Kar naenkrat zakliče plavajoč kakih 10 metrov oddaljen od plitvine svojemu ljubemu tovarišu g. Cirilu Korošcu, ki se je nedaleč proč razgovarjal z g. H. iz Ljubljane: »Ciril, Ciril!« Pomolil je roki kvišku, obenem se je pa že potapljaj. V čolnu je bil tudi bosenski župnik L., ki je potapljačemu

se takoj pomolil veslo, da bi se ga oprijel. Toda nič ni pomagalo. Sterleta je zadela kap. Medtem, ko mu je župnik dal sv. odvezo, skoči za njim v globino neki Srb Simić, ki je bil tudi v njih družbi, ter spravi z velikim naporom na površje — že mrtvega. Prišla sta na pomoč dva zdravnik, ki sta pa le ugotovila smrt. Nepričakovana nesreča ljubljanskega gosta je poparila vse letoviščarje. Ponesrečenca so najprej odvedli v mrtvašnico v Srednji vasi, od tam pa v cerkev pri Sv. Duhu. Ondi se je opravilo zanj več sv. maš in tudi Requiem. Pokojnikov prijatelj C. K. je nato prišel dvakrat v Ljubljano ter vse žrtvoval, da so mrtvo truplo prepeljali v Ljubljano, kjer je bilo med cvetenjem in številnimi vencami položeno na mrtvaški oder v Jozefinišču, včeraj pa ob ogromni udeležbi pokojnikovih prijateljev in drugega občinstva slovesno pokopano. Rajni Josip je bil zgleden mladenič. V njegovi hotelski sobi pri Sv. Duhu so našli na mizi še odprto knjižico Tomaža Kempčana »Hodi za Kristusom!« Malo poprej je bil prečital znano knjigo »Zmisl smrti« — ter jo ponudil še svojemu prijatelju. Ker je imel srčno napako, je vsekako dolgo komanje slabo vplivalo na srce, da je oslabele in otrpnilo. Počivaj v miru!

lj Orlovska akademija. Vstopnice za akademijo v soboto ob 20. se dobe v predprodaji pri blagajni dramskega gledališča po običajnih cenah.

lj Delo na stadionu. Z ozirom na možnost slabega vremena in nužnost dela je knezo-škofijski ordinariat dovolil, da se vrše dela na Stadionu lahko tudi danes, v nedeljo in se pozivajo vsi prijatelji na čim številnejšo udeležbo. Ravnotako se vrši prostovoljno delo tudi prihodnji teden vsak dan.

lj Novi zvonovi pri cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani. Liv novih zvonov, ki jih je cerkev sv. Jožefa te dni dobila od kranjske industrijske družbe na Jesenicah, se je hvala Bogu izredno dobro posrečil. Vsi štirje zvonovi: c, d, e, g so glede intonacije čisto zadeti in tvorijo zelo ubrano melodično zvonilo. Pri jeklenih zvonovih običajna votlost in krhkost tona se tu komaj nekoliko opazi. Tudi je donenje zvonov, kar se trajanja tona tiče, dokaj zadovoljivo. Veliki zvon je mogočen, poln; ostali trije prijazni, jasni. Potrkavanje k Velikemu Šmarnu in na praznik se je nenavadno lepo in prijetno glasilo in smo imeli vtis, kot da poslušamo bronaste zvonove. Pri navadnem zvonjenju bo treba seveda paziti, da ne bodo vsi zvonovi, zlasti spodnji trije — in tudi spodnja dva — hkrati udarjali, ker potem je zvok že v glasbenem oziru kot takem nezadovoljiv, pa se tudi v tem slučaju preveč železo spozna. Pravilno ustrezno zvonjenje pa je lepo in bo brezdvomno tudi vobče ugajalo. Obojno zvonjenje skupaj: sv. Jožefa in šentpeterske se silno mogočno — kot pesem večnosti — preliva eno v drugo. Č. o. jezuitom čestitamo na lepo uspehih novih zvonovih. Kranjska industrijska družba pa je pokazala precejšen napredek, ki ji je vsekako v čast. — S. P.

lj Igralci Ljudskega odra, ki sodelujejo pri Pasijonu, se nujno prosijo, da se od ponedeljka dalje (t. j. 20. t. m.) brezizjemno vsak večer točno ob 8. uri udeležijo izkušnje. Vsi, vsak večer, točno ob 8. uri brez zamude! Na gotovo svidenje v ponedeljek!

lj Odbor frančiškanske prosvete ima svojo redno sejo v sredo, dne 22. avgusta. Pridite vsi.

lj Odbor zveze bivših salezijanskih gojenec nam poroča o dobrih tumbah v prid Mladinskemu domu na Kodljevem. 1. Moško ali žensko kolo. 2. Vagon premoga. 3. Zabož sladkorja. 4. Vrečo moke. 5. Blago za moško obleko. 6. Blago za žensko obleko, 30 činkov in 20 kvatern. Prvo žrebanje se vrši 17. septembra 1923.

lj Umrli so v Ljubljani: Julija Močan, zasebnica-hirarka, 61 let. — Nada Jožefa Terčič, hči žel. ključavničarja, pol leta. — Ivan Valentinčič, železničar in posestnik, 43 let. — Terezija Kaplja, žena stolarskega pomočnika, 41 let. — Julijana Rebec, šivilja, 28 let. — Marija Huber, poštarica v p., 56 let. — Fran Poje, čevljar, 40 let. — Ivan Tausers, sin rudniškega strojevodje, 1 leto. — Alojzij Režetič, invalid, 25 let. — Antonija Merhar, rejenka, poldrugo leto. — Karolina Konč, rejenka, 8 mesecev. — Marija Bolte, zasebnica, 59 let. — Alojzij Eržen (Ržen), rudar, 28 let. — Marija Kopač, trgovčeva žena, 47 let. —

lj Igon. Ker je brez dovoljenja pristojnega policijskega ravnatelja nabiral po mestu Ljubljani »kapetan potopljenega broda« prispevke za potopljeno jadralnico, je bil, čeprav je imel drugače od dalmatinskih oblasti primerne dokumente, kaznovan s primerno globo in so ga odpravili iz Ljubljane.

lj Čevlarska obrtna zadruga za Ljubljano in okolico naznanja interesentom, da se vrši pomožniška preizkušnja v nedeljo dne 2. septembra t. l. Prijavitelj se je do 29. t. m. ob uradnih urah vsak ponedeljek in sredo od 10. do 12. ure, Hrenova ulica št. 4. — Načelstvo.

lj Z. predstave opere »Nižava«, ki jo priredi Narodno gledališče v čast udeležencem

kongresa Jugoslovanskega šumarskega združenja v torek, dne 21. avgusta ob 8. zvečer, so pri blagajni v opernem gledališču v ponedeljek in torek od 10. do 12. popoldne in od 3. do 5. popoldne ter pol ure pred pričetkom predstave še na razpolago parterni balkonski in galerijski sedeži kakor tudi stojišča.

lj Koncert I. ruskega Balalajka orkestra Djordje Cernojarova se vrši danes zvečer na vrtu hotela Štrukelj. Vstop prost.

lj Nagla smrt. Ljubljanski čevljar Frano Roje, stanujoč na Tržaški cesti, se je v sredo podal v mesto, da si nabavi nekoliko usnja za svoje naročnike. Ko se je vračal domov, mu je prišlo slabo, vsled česar se je ob Točačni ulici vlegel v travo, kjer so ga pozneje našli mrtvega. Zdravnik dr. Zajc je konstatiral, da je moža zadela kap. Truplo so prepeležali v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

Dijaški vestnik.

d Katoliški shod. Prijave za prehrano se zaključijo dne 20. avgusta. Kje bodo prenočišča, pravčasno objavimo. Priporočila se, da prinesete s seboj odeje. Glede prihoda v Ljubljano v petek, dne 24. zvečer se držite vsi določil, objavljenih v Slovincu pod rubriko: »Dijaški vestnik« z dne 12. avgusta. Zgodnje dni bo poslovala posebna pisarna Dijaškega pripravljalnega odbora. Kje, objavimo v prihodnji številki. Vsak, ki pride v Ljubljano pred petkom zvečer, se naj oglasi v tej pisarni, da dobi vsa potrebna navodila. Ker je v soboto že ob 7. zjutraj sv. maša in skupno obhajilo, naj opravi vsak po možnosti sv. spoved že doma. V nedeljo, dne 26. avgusta se udeležimo korporativno manifestacijskega spreveda. Zbiramo se akademiki in bogoslovci v Šubičevi ulici med deželnim muzejem in poslopjem policijskega ravnatelstva, dijaki v Šubičevi ulici pred poslopjem policijskega ravnatelstva, dijakinja pa na Bleiweisovi cesti ob ograji deželnega muzeja. Vsi morajo biti na označenih mestih točno ob 6. uri zjutraj. Prihodnji teden zasledujte pazljivo vse novice v »Slovincu«, objavljene v Dijaškem vestniku.

Dijaški pripravljalni odbor.

d Dijakinje! Dijaški pripravljalni odbor vabi vse tiste, ki ste ta čas v Ljubljani, na važen sestanek, ki se vrši v torek, dne 21. avgusta ob 18. uri v pisarni Dij. priprav. Odbora, Ljudski dom, II. nadstropje, levo. Sigurno in točno!

d Tovariši medicinci, ki so pripravljeni sodelovati pri zdravniških ambulancah ob priliki Katoliškega shoda v Ljubljani, naj prijavijo svoje ime na Pripravljalni odbor za V. katoliški shod v Ljubljani, Dunajska cesta, Zdravniška komisija. Sestanek vseh sodelujočih medicincev se vrši v petek, dne 24. avgusta ob pol 9. zvečer v »Zarjic«. Priglasite se vsi, kdor le more!

Učiteljski vestnik.

Članom in članicam »Slovenske zveze učiteljev« Vas, da posebnih vabil na zborovanje »Slovenske zveze«, ki se bo vršilo dne 25. avgusta ne bomo razpošiljali. Zadostujejo naj vam opozorila in vabila po »Slovincu«. Pričakujemo, da pridete prav vsi iz Kranjske, Štajerske in Prekmurja. Upamo, da prihite med nas tudi Hrvatje. Veseli me, da vlada za naše zborovanje med vsemi tovariši in tovarišicami veliko zanimanje, enako tudi med drugimi sloji in šolskimi korporacijami, ki se bodo udeležili tudi našega zborovanja po svojih zastopnikih. Prav je tako! Saj smo dolžni prav vsi delati kulturno za rešitev slovenske mladine ter za narodov blagor. Pozdravljeni tedaj na našem zborovanju vsi tovariši in tovarišice, vsi naši prijatelji duhovskega in laičkega stanu ter zastopniki šolskih in drugih korporacij! Dobrodošli vsi! — V petek popoldne ob 3. širša seja odbora »Slovenske zveze«. Lokal: Florjanska ulica 7, II. n. — S.

Prosveta.

pr Tihotapec. Ljudska igra v petih dejanjih. Po J. Jurčiču priredil M. Bajuk. Cena Din 22. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Kot 4. zvezek zbirke Ljudski oder je izšel pravkar Jurčičev »Tihotapec«, ki ga bodo naši ljudski odri prav pogosto uprizarjali. Tantijska za vsako vpriizoritev znaša Din 50, kateri znesek je poslati odvetniku g. dr. Jos. Jeriču v Ljubljani. Odri, ki naroče vsaj 10 izvodov naenkrat od založništva, so za trikratno uprizaritev oproščeni tantijske.

Turistika in sport.

Današnje nogometne tekme v Ljubljani. Ker je 17. avgusta v Zagrebu tudi tretja tekma med Hajdukom in Bačko ostala neodločena, se je morala igrati včeraj še četrti tekma. Gostovanje Hajduka ali Bačke na današnji dan se vsled tega ni moglo vršiti, temveč se je prelozilo na prihodnje dni. — Rezerva Ilirije igra danes ob 17. z aglinim SK. Korotanom iz Kranja, juniorsko moštvo Ilirije pa ob 15.30 z mladinskim moštvom Panonija.

r Padec porodov na Dunaju. V mesecu juniju je prišlo na svet 2318 otrok in sicer: 1215 dečkov in 1103 deklice. Proti juniju lanskega leta je padlo število porodov za 513.

Ljubljence strojeptasev edinole »Stoewer«. Zastop Ljubljana, Selenb. ul. 6-1.

Treba da Fellerjev Elzafluid Zamorete povsod kupiti!

Ako se primeri, da Fellerjev pravi Elzafluid ne morete kje dobiti, prosimo sporočiti in takoj dobite sporočilo za Vam najugodnejše mesto, kje se prodaja

**To je najboljšo
kar sem kedaj okušal!**

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodojno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zob! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zim! V letu! Pri tisoč priložnostih po kaže se blagodelujoč in bolečine lajšujoč, koristen ter mnogostransko uporabljen. — Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi Vi rečete:

**To je najboljšo
kar sem kedaj okušal!**

Skupaj z omotom in poštnino stane
3 dvojn. ali 1 špec. stekl. 24 Din,
12 " " " " 84 "
24 " " " " 146 "
36 " " " " 208 "

Kot primot: Elza-obližoper kurja očesa 2 Din in 3 Din; Elza-mentolni črniki 4 Din; Elza-švedske kapljice za želodec 10 Din; Elza-zagorski prsni sok proti kašlju 9 Din; Elza-ribje olje 20 Din; Elza-voda za usta 12 Din; Elza-kolonska voda 15 Din; Elza-šumski miris za sobo 15 Din; Glycerin 4 Din in 15 Din; Lysoform 12 Din; Kineški čaj od 1 Din dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 Din; Elza-mrčesni prašek 7 Din; strup za podgane in miši 7 Din. Za razno se omot in poštnina računata posebej.

Na te cene se računa sedaj še 5% doplačila.
Naslovite natančno: Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica donja, Elzatrž št. 131 Hrvatsko.

**SPREJMEM
trgovskega pomočnika**
starejšo, boljšo moč. — ČERNAK in KOMP., Ljubljana, Kongresni trg št. 14

Na STANOVANJE in HRANO sprejem
TRI MLAJŠE DIJAKE.
Natančno se poišve pri A. SKULJ, Gosposka ulica 4, Ljubljana. 4985

**IŠČEM
močno DEKLO**
starosti 16—50 let, ki je vajena kmetijskega dela. Prednost imajo one z dežele. Nastop, hrana in stanovanje po dogovoru. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod številko 4967.

Dve dijakinji

nižjih razredov SPREJME na HRANO in STANOVANJE zanesljiva uradna družina v Ljubljani z enakimi hčerkami, od boljših posestnikov z dežele. Naslov pri upravi pod »ZANESLJIVOST 4936«.

Dr. Tičar
zopet ordinira.

Igriška ulica št. 6. - Ljubljana.

Sprejme se vajenec

za trgovino z železnino ter PRAKTIKANT za pisarno s primerno šolsko izobrazbo. — Ponudbe na POŠTNI PREDAL 150 — LJUBLJANA. 4983

Sprejmeta se 2 DIJAKA

srednjih šol na HRANO in STANOVANJE. — FRELIH, Hrenova ulica 19.

**Zubar — Dentiste
Avgust Klemenčič**

PRIVOZ št. 3

ordinira zopet.

Poslovodkinja

vešča v deželnih pridelkih, ki je preje delala v takšni stroki pri kakšni veletrgovini, in ki zna voditi knjigovodstvo, z dobrimi spričevali, se SPREJME. — Naslov pove uprava lista pod št. 4977.

OSKRBNIK ekonom z teoretično in praktično izobrazbo, oženjen z malo družino, več vseh panog ekonomije, samostojni knjigovodja, spreten v strojepisu, ŽELI z Novim letom SPREMENITI dosedanje službo. Govori in piše slovenski, nemški in srbohrvaški jezik. Gre tudi kot skladiščnik. Ponudbe na upravo lista.

Hišna dama

(KAMMERZOFER), vdova, perfektna šivilja, za damsko službo in gospodinjstvo, govori slovenski, nemški in madžarski, želi spremeniti dosedanje službo. Gre samo v najboljšo hišo. — Ponudbe na upravnštvo »Slovenca«.

Praktikantinja sprejem
Ponudbe pismeno na drogerija KRANJ.

SPREJMEMO več dobrih, samostojnih
krojaških pomočnikov

za male in velike komade — konfekcijsko delo. — Le zmožni in trezni naj se javijo v pisarni Emonska cesta št. 8. — SAMOSTOJNI MOJSTRI pa dolo delo proti garanciji ali kavciji NA DOM.

Zanesljivega hlapca

pridnega in poštenega, takoj SPREJMEM. Najraje z dežele. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4886.

IZJAVA.

Podpisana izjavljam, da IVAN MOZINA nima nikakih pravic za prodajo kakršnih reči na domačem posestvu. Kdor bi od njega kaj kupil, s tem se bo sodnijsko postopalo.

MAURIJA CIGLAR,
Ljubljana, Karlovska cesta št. 16.

Iščem OSKRBNIKA

za malo posestvo za živinorejo. — Ponudbe na g. Matko ŠNELER, posestnik, DOBRA, p. Brod-Moravice, Hrvatska. 4916

KUHARICA

vajena vsega gospodinjstva, želi službe v župnišču. Naslov pri upravi pod št. 4913.

SPREJMEM TAKOJ

**strokovnjaka
v cementnih izdelkih**

kot DELOVODJO. — Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 2.

Slov. plan. društvo v Mariboru
išče oskrbnika

za Mariborsko kočo na POHORJU. — Prednost imajo zakonci in taki, ki so že bili v sličnih podjetjih. — Pismene prijave do 20. avgusta 1923 na naslov: Odbor S.P.D. tvrdka PINTER & LE-NARD, Maribor. 4721

I. strojekliučavničarja

kateri je večje tudi železostugarstva, za popravilno delavnico, IŠČE za skorajšnji nastop papirnice na deželi. — Samci imajo prednost. Stanovanje s kurivom in razsvetljavo je na razpolago. — Pismene ponudbe z navedbo zahtev plače in časa vstopa, kakor tudi prepise spričeval o dosedanjem službovanju na upravo lista pod šifro »PAPIRNICA 4877«.

DVA DOBRO IZVEŽBANA

krojaška pomočnika

za velika, fina dela SPREJME takoj v stalno službo IVAN VRHOVEC, krojač, DRAVLJE, št. Vid pri Ljubljani. — Hrana in stanovanje v hiši. 4894

Mlad poduradnik

značajan, več vseh pisarniških del, išče kjerkoli PRIMERNE SLUŽBE. — Cenj. ponudbe pod šifro »PRIMOREC 4965« na upravo »Slovenca«. 4965

POTNIK!

Prevzamem agenturo v katerikoli stroki, enako prevzamem službo SKLADIŠČNIKA pri kakem večjem podjetju. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod št. 4942.

Mesto UČENCA

v kaki špecerijski ali mešani trgovini želi MLADENIČ, 17 let star Oskrbuje se sam proti skrajšani učni dobi. Najraje v kakem mestu. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »POŠTEN UČENEC 4945«.

UČENKO

poštenih kmetijskih starišev z dobrimi šolskimi spričevali SPREJMEM takoj v trgovino z mešanin blagom v Ljubljani. Stanovanje prosto, hrana proti plačilu. Ponudbe na gosp. JEZERŠEK, pekarija, UDMAT pri Ljubljani. 4949

Naprodaj!

VEČ VIL s prostimi stanovanji od Din 300.000 naprej.

STANOVANJSKE HIŠE v predmestju in v Ljubljani od Din 60.000 in višje.

Na štajerskem lepa STANOVANJSKA HIŠA z vrtom za Din 25.000.

TRGOV. HIŠE v mestu in na deželi v raznih cenah 85.000 do 1.000.000 Din.

VEČ HIŠ Z GOSTILNO, tudi s posestvom v Ljubljani in izven Ljubljane.

KMEČKA POSESTVA: 5, 8, 10, 15, 23, 40 orolov in večja od Din 35.000 dalje.

Gozdna, vinogradna posestva na deželi in stavbene parcele v Ljubljani in okolici.

Več se izve v Realitetni pisarni, Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Štev. 1196 skl.

DRAŽBA.

Dne 22. avgusta ob 11. uri se prodaja javni dražbi v Ljubljani, v skladišču državne železnice, 98 m pocinkanih cevi in 250 kg moralov.

LJUBLJANA, DRŽAVNI KOLODVOR
dne 18. avgusta 1923.

Smirska PREPROGA

skoraj nova, ca. 220 × 330 ter UMLVALNIK z mramornato ploščo in nočna omara s posteljo po ugodni ceni NA-PRODAJ. Šelenburgova ulica št. 7, I. nadstropje (Velepič). 4973

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudno naznanjam, da ZOPET IZVRŠUJEM

KROJAŠKO OBRT

ter zagotavljam po svoji strokovni izkušnji popolnoma zadovoljiti vse cenj. naročnike. — Sprejemam vsako krojaško delo, novo in staro, po najnižjih konkurenčnih cenah. Se topla priporočam. —

SPLOŠNO MODNO KROJAŠTVO

ANTON VRBINC,

NOVI VODMAT, ZALOŠKA C. 36.

Stara, krasna, dobro vpeljana

TRGOVINA

na jako prometnem kraju blizu Maribora, brez konkurence, lepi LOKALI, SKLADIŠČA in STANOVANJA, takoj jako ugodno NAPRODAJ. — Ponudbe na upravo lista pod številko 4946.

LED se oddaja

vsaki dopoldan od 7.—9. ure pri tvrdki M. MENCINGER, Sv. Petra cesta 43, na dvorišču poleg zajutrkovalnice.

KUPIM vsako množino starih kakor tudi pokvarjenih

jutastih VREČ

po najvišjih dnevnih cenah. Istotako popraviljam obrabljene vreče v najkrajšem času in po konkurenčnih cenah. — PETER KOBAL, izdelovalnica slamnica in jutastih vreč, KRANJ, SLOVENIJA.

Inserirajte

v »SLOVENCU«!

Vinske sode!

Večjo množino novih, močnih, transportnih polovnjakov od 300—400 litrov in nekaj skladiščnih sodov po 1200 litrov prodaja JOSIP KOSI v KRIZEVCIH pri LJUTOMERU. 4982

Cementni zarežani strešnik

(FALZ), betonske cevi, vratne podboje in drugo, la portland CEMENT nudi F. Banda in drug, Karlovska cesta 8.

Lesna industrija »JAVOR« v Logatcu

izdeluje pohištvo in stavbena mizarstva dela poceni in točno po želji. — Oprave iz trdega in mehkega lesa na zalogi.

AND. JAKIL

tovarna kož in čolno d. d., prodajalna Ljubljana, POLJANSKA CESTA ŠT. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških ČEVLJEV iz telečjega boksa v vseh bojah, govedjega boksa in rjave kravine.

SOLIDNO DELO!

3480

NIZKE CENE!

Kupim gostilno

ev. s TRGOVINO v prometnem kraju na deželi. — Ponudbe z opisom in ceno pod »TAKOJ DENAR« na upravo.

ALI veste?

KAJ JE WRIGLEY-JEV

zvečilni gumi?

Ako ne, ČITAJTE današnje NOTICO!

Meblovano sobo

(event. dve) s posebnim vhom IŠČETA za 1. september dva višja bančna uradnika proti DOBRI NAGRADI. Ponudbe na upravo lista pod »Točna postrežba«.

Po Din 25.—

za 1 m² naprodaj lepo ležečo stavbena PARCELE v Rožni dolini. — Več se izve v REALITETNI PISARNI, Ljubljana, Poljanska cesta št. 12. 4989

KLET

za vinsko trgovino v Ljubljani ali pa v predmestju, se VZAME v NAJEM. — Ponudbe na REALITETNO PISARNO, Ljubljana, Poljanska cesta 12. 4990

REPREZENTANČNI PAVILJON

na ljubljanskem sejmišču, uporaben za vsako stroko, v imenitnem stanju, OD-DAMO v NAJEM. — Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 4993.

Gostilno

DOBRODOČO, v mestu ali na deželi, VZAMEM v NAJEM ali na RAČUN. — Ponudbe pod šifro »SPRETEN 4941« na upravnštvo »Slovenca«. 4941

Najcenojši nakup VILE

na BLEDU! — Lepa, dvonadstropna vila »LIPA« v Zelenah na Bledu št. 51, deloma opremljena, z velikim sadnim vrtom in parkom, se za NIZKO CENO PRODA. Vprašati pri društvu hišnih posestnikov v Ljubljani, Dunajska cesta 17, I. nadstr., od 4.—6. ure pop. ali pismeno. 4957

Moderni priklopni voz za motorno kolo

prodaja tvrdka H. Kenda, Ljubljana

K 30.000 — 40.000 DAM

za dovršitev PODSTREŠNEGA STANO. VANJA, obstoječega iz kuhinje, sobe in pritlikin, v mestu ali okolici. Omenjena vsota bi se vračunala pri najemini. Več po dogovoru. — Ponudbe pod »STANO-VANJE« na upravo lista. 4544

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je včeraj ob 8. zjutraj, previdena s svetotajstvi, mirno v Gospodu zaspala gospa

Marija Kopač

Pogreb predrage se bo vršil v nedeljo, 19. t. m. popoldne v Žireh na farno pokopališče.

ŽIRI, dne 18. avgusta 1923.

žalujoči ostali.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše preljube hčerke in sestrice

JULKE

za poklonjeno cvetje ter za obilno spremstvo na njeni zadnji poti izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo

Ljubljana, dne 18. avgusta 1923.

žalujoča rodbina REBEC.

Strojno mizarstvo in konc. pogrebno podjetje

M. GOGALA, Bled,

se priporoča za izdelavo: oken, vrat, portalov, stopnic, steklenih sten, verand in pohištva, in sicer od enostavne do najfinejše vrste. — Zaloga transportnih krst in prevzem pogrebnih transportov na vse strani naše države. :-:

STROJE za surovo maslo znamke „LAKTOR“ v velikosti od 2-50 litrov dobavlja po najnižjih cenah

ČUČEK & KOUBIK,

tovarna gospodarskih strojev

Strnišče.

Stavbenik
Rud. Ročak
 v Trbovljah
 izvršuje vsa stavbena dela — lastn
 tesarstvo — izdelovanje stopnic
 Teraco-tlak
 Breskonkurenčne cene!

VELIKA ZALOGA
klobukov in slamnikov
 se dobi pri

Franc Cerar
 lovarnar v Stobu, pošta Domžale.

Vzorci se vidijo na velesejmu paviljon
 L. oddelek 497, pri vходу prvi na desno.
 Prevzemajo se tudi stari
 klobuki in slamniki v po-
 pravilo pri KOVAČEVIĆ
 i TRŠAN v LJUBLJANI,
 Prešernova ulica štef. 5.
 Sprejemanje v sredo.
 Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

Sjedinjene Krečane d. d.
Zagreb

Vlaška ul. 40 telef. 69 i 21-30
 dobavlja

1^a apno

iz svojih moderno urejenih
 apnenic v Novem Marofu in
 Očuri.

Mesečni proizvod
 cca. 120 vagonov.

TEKSTILA

družba z o. z. na Zgoši,
 postaja LESCE, Gorenjsko.

PREDILNICA, LASTNA BARVAL-
 NICA IN STROJNO PLETILSTVO.

IZDELUJE in PRODAJA
 volno različnih barv v posukljajih. —
 SPREJEMA volno v prejo. — ZAME-
 NJUJE predeno volno. — IZDELUJE in
 PRODAJA različne vrste volnenih ple-
 lenin, kakor zavijačke, jupre-, šport-
 ne-, bočne-, dolge površne- jopice,
 dokolenice, sweatre, različne čepice,
 šole itd. itd., po solidnih konkurenčnih
 cenah. — ZAMENJUJE PLETENINE za
 kosmato volno. — IZVRŠUJE PLETENI-
 NE PO NAROČILU posebno za športna
 društva točno in pod najugodnejšimi po-
 goji. — POSILJA na željo gg. intere-
 senlom vzorce vseh vrst izdelkov in
 daje POPUSTE pri večjih naročilih.

Kurilne naprave,
 vodovodne naprave,
 popravilo in postavitve kotlov za
 visoki pritisk,
 elektrotehnične naprave vseh vrst

Stegu in drugi,
 VIČ - GLINCE 5.

Pisarna: Ljubljana, palača Ljubljanske
 kreditne banke, Dunajska cesta 1b/III.

Prodajam ŽAGO

z dvema venecijanskima jarmoma na dva
 ali tri liste z krožno žago, vse na eno
 turbino, zraven žage moderno novo HIŠO,
 velik travnik ca 6 orolov, poleg katere-
 ga se dobi še lahko velika vodna moč
 na Savi, je tik drž. ceste, 20 min. od po-
 staje, eno uro od jugoslovansko-italijanske
 meje, bogata lesna okolica, lastno skladi-
 šče na postaji, ca. 1 orol, 1200 m² smre-
 kovga in mecesnovega lesa. Posestvo se
 nahaja v Kranjski gori, na vpogled je vsa-
 ki dan. Pismene ponudbe s ceno je poslati
 na lastnika IVAN JUSTIN, RIBNO št. 39,
 pošta BLEJ I. 4900

1923

1923

VELESEJM V GRADCU

Blagovni vzorčni sejm — Poljedelski sejm
 in

razstava gasilskih in rešilnih potrebščin
 od 1. do 10. septembra

Pojasnila daje Grazer Messe - Amt Gradec, Industriehallepark -
 Telefon št. 41-27 in Aloma Company, anonč. reklam. d. z o. z.
 Ljubljana, Kongresni trg 3

Proti izkazu lastnoročno podpisane SEJMSKE LEGITIMACIJE,
 ki se dobi za Din 40.— pri ČASTNEM ZASTOPNIKU „Grašk-
 ga velesejma“: ALOMA COMPANY, LJUBLJANA, Kongresni
 trg št. 3 — dobijo posetniki 50 % znižano pristojbino pri
 vizumu, razen tega pa se lahko tja in nazaj peljejo v brzo- in
 D-vlakih z navadno vozovnico osebnega vlaka. — To velja
 od 31. avgusta za celo dobo sejma do 10. septembra. Z legiti-
 macijo je dovoljen poljuben vstop v sejsmske prostore za cel
 čas velesejma.

Prevzamem

trgovino z mešanim blagom
ter deželniimi pridelki v najem.

Ista mora biti v večjem kraju ŠTAJERSKE ter
 imeti vsaj Din 75.000 mesečnega prometa, kateri
 se mora dati dokazati. Če mogoče, naj bode s
 stanovanjem skupaj v eni hiši. — Ponudbe do
 25. avgusta t. l. pod „Takojšnji prevzem“ na
 ALOMA COMPANY, anončna družba, Ljubljana,
 Kongresni trg 3.

UNITED STATES LINES

v NEW-YORK iz Southamptona - Cherbourg

Leviathan

28. avgusta, 18. septembra, 8. in 30. oktobra, 20. novembra

Iz Bremena čez Southampton in Cherbourg v New-York

George Washington

19. septembra, 24. oktobra, 28. novembra

America Roosevelt 23. avgusta 26. septembra

President Filmore 28. 3. oktobra

: Harding 30. 4. septembra

: Arthur 13. 17.

Odhod iz Southamptona in Cherbourg 1 dan pozneje.

Vse podrobnosti pri naslednjih naslovih:

UNITED STATES LINES

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: **BELGRAD, Palata Beogradske Zadruga.**

Podružnica: **LJUBLJANA, Zadruga Zveza.**

Na drobno in na debelo

začne prodajati

emajlirano posodo

po konkurenčnih cenah od 20. avgusta dalje

„FORTUNA“ LJUBLJANA, Krekov trg štef. 7
 (Poleg Mestnega doma.)

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta 24

Dolniska glavica Din 50.000.000—

Rezerva preko Din 12.500.000—

Vloge čez Din 125.000.000—

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje,
 Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj,
 Maribor, Murska Sobota, Novi Sad,
 Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Sa-
 bac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture: Rogaška Slatina (v seziji), Škofja Loka,
 Jesenice.

Agencije: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije: Slovenska banka, Ljubljana, Jugosla-
 venska industrijska banka d. d., Split,
 Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi
 utca 35.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

„TRIGLAV“ tovarna perila

D. & G. Vojska, Ljubljana, Kolodvorska 8
 (nasproti hotela Štrukelj)

Ljubljanski velesejem, paviljon J. 381.

Trgovci posetite!

VI. VZORČNI VELESEJEM V PRAGI

od 2. do 9. septembra

Znižana vožnja na jugoslov. in čehoslovaških železnicah.

Znižana pristojbina za vizum.

Direktni posebni vlaki med Prago in Ljubljano.

Pojasnila daje:

CEHOSLOVASKI KONZULAT, LJUBLJANA, BREG STEV. 8.

Pojasnila daje:

ALOMA COMPANY d. z o. z., LJUBLJANA, KONGRESNI TRG STEV. 3.